

ВІСНИК

WISNIK

ЖЕСЕРЭЛД

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ МІСЯЧНИК

РІК XXX, Ч. 6 (326)
YEAR XXX, № 6 (326)

ЧЕРВЕНЬ 1976
JUNE 1976

ЦІНА 0.80 ЦЕНТІВ
PRICE \$ 0.80

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

ЗМІСТ

У 50-ту річницю з дня смерти Симона Петлюри	7
Три міжнародні конференції в Сеулі	3
За самостійність України — резолюції	5
Свідчення перекинчиків ..	6
М. Климишин — Великий момент	7
Юрій Тис-Крохмалюк — Світова політика на небезпечних закрутах	8
В. Гаврилюк — Кобзар (вірш)	10
Софія Наумович — Що цікаве в „Континентах”?	10
О. Керч — Українці в „Гулагу”	11
Анатоль Бедрій — Титан живе	13
С. Наумович — Незвичайний вечір	16
В. Гут-Кульчицький — Детант і його альтернативи	19
Звертатися безпосередньо до Президента	23
Ганна Черінь — Прощай, Друже Миколо!	24
В. С-ко — Розвідка і оборона в небезпеці	27
З підсоветського гумору	31
Панько Незабудько — Многолика зірка	32
З життя Відділів ..	32
Хроніка	33

ВІСНИК

У 50-ТУ РІЧНИЦЮ З ДНЯ СМЕРТИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

П'ятдесят років тому, 25 травня 1926 року, на паризькому бруку загинув від пострілів московсько-большевицького агента Симон Петлюра — Голова Української Держави і Головний Отаман її армії.

У важкі трагічні хвилини історії України, коли вирішується її доля, з глибини української нації виринають постаті, в яких немов зосереджується вся потенціяльна сила українського народу. Особливо в час національної революції, коли з найбільшою яскравістю виявляється безперервність змагань поневоленої нації до власного незалежного державного життя, її символами стають ті, хто, відчувши історичну відповідальність, повністю віддає себе службі Великій Ідеї. Таким був і таким назавжди залишився в історії нашого національно-державного чину в минулому 50-річчі Симон Петлюра. Ще в передреволюційні роки він виявляв свій визначний хист українського публіциста-патріота, а потім, відкинувши всі ворожі українській нації чужі ідеї і партійні доктрини, пішов шляхом безкомпромісового борця за вільну, суверенну Українську Державу.

В час, коли валилася російська імперія, коли російський Тимчасовий уряд намагався зберегти „єдину неділіму” тюрму народів і докладав усіх зусиль, щоб не допустити до відродження Української Держави, в час горезвісного пацифізму серед збаламученої російським соціалізмом-інтернаціоналізмом частини української провідної верстви, — він скликав військові з'їзди, організував військову адміністрацію, творив кадри майбутньої армії, як єдину запоруку визволення України і збереження її державності. Популярність і впливи С. Петлюри в народі були настільки великі, що він став Головним Отаманом української армії, а в найбільш критичних моментах наших Визвольних Змагань узяв на себе важкий тягар голови Директорії і став провідником визвольної боротьби української нації. А після поразки сміливо пішов тернис-

тим шляхом Голови Української Держави в еміграційних умовах, пробувши на цьому важкому становищі шість років, аж до своєї смерті. Стояв як міцна скеля серед бурхливих хвиль еміграційного моря, що тут і там викидало на берег вібриски малоросійства і зміновіхства. Свідомий того, що незалежну державу здобувається у вогні й бурі збройним чином, що в процесі цієї боротьби бувають перемоги і поразки, мужньо видержав усі удари долі і непохитно тримав у своїх руках стерно державного проводу аж до останніх днів свого життя.

Основна думка, що пронизує ввесь національно-громадський світогляд Симона Петлюри — це ідея української державної незалежності і безкомпромісова боротьба за неї з московськими імперіялістами — білими і червоними. „В українську державність ми віруємо, — писав він, — в її неминучості ми переконані. Для нас вона є певною мірою живою реальністю, бо ідею її ми носимо в серці, бо її духом і потребами овіяне все (наше) життя. Ще не затих гуркт рідних гармат недавньої боротьби за нашу державність, ще не засокла свята кров, пролита мучениками і лицарями її, ще не розвіявся той дух боротьби, що підіймав вірних синів нації на велике діло, і поведе ще знову їх за собою, щоб довести до кінця віками розпочатий національний чин . . .”

Події і нові борці-герої чергових років після геройської смерті Симона Петлюри підтвердили збройним чином цю глибоку його віру, зокрема під час Другої світової війни всенароднім повстанням, зорганізованим ОУН-УПА. Послідовники його державницької ідеї ще більше наголошували її значення у житті поневоленої нації і своїм життям та кров'ю, як і він, скріпили її непереможність. „Нація — як писав С. Петлюра — повинна розуміти вагу цієї ідеї, бо від того чи іншого усвідомлення її залежить життя або смерть державного існування нації, її воля і розвиток, чи занепад і державна заги-

бель. Геній нації зуміє подолати і технічні перешкоди для оборони держави і всякі інші труднощі, коли ідея її оборони, як вільна повинність і природна потреба, увійшла у свідомість народиньої маси, стала органічним елементом національної думки..."

Все наше минуле, всю нашу визвольну боротьбу, всіх наших національних героїв московські імперіалісти, білі й червоні, засуджують і очорнюють ганебними наклепами, зокрема підступно, по-варварськи вбивають провідників українського народу. Так було і так є. Вони замучили Калнишевського, Шевченка, прогляли Мазепу, забили Петлюру, Коновалця, Шухевича-Чупринку, Бандеру, засуджують і кидають у тюрми на мученицьку смерть сучасних Нескорених...

Їх лякає воскреслий дух України, її історична місія, отої Шевченків „вогонь із Холодного яру”, що запалює серця нових борців з московською тиранією і дає їм надіння у змаганні за національні й соціальні права українського народу, провадить їх уже до недалекої перемоги.

Основи української державної незалежності зберігаються у свідомості нації, у спадщині традицій минулого і в реальних потребах сучасного її життя. І даремні намагання Москви та її вислужників підмінити українську державність колоніяльним творивом, т. зв. УССР, марксистсько-ленінськими чи т. зв. інтернаціональними утопіями, бо українська нація завжди відкидала її відкидає всю цю ворожу блекоту, яку накидають її силою і підступом як нове ярмо. Традиції нашого минулого стали внутрішнім стимулом для осягнення того, що є невідкличними потребами для життя і творчого розвитку сучасних і майбутніх поколінь. І тільки в умовах власної Суворенної Соборної Української Держави можуть здійснитися воля і прагнення українського народу, може всебічно розвинутися його воля і прагнення українського народу, може всебічно розвинутися його національний потенціял.

На своєму історичному шляху український народ у боротьбі за свою волю і державність склав безліч жертв, а між ними й тих національних героїв-провідників, що стали символами визвольної боротьби України. В новіші часи

в Пантеоні Безсмертних вписані й імена Симона Петлюри, Євгена Коновалця, Степана Бандери, Романа Шухевича-Чупринки. Всіх їх убила Москва, всі вони загинули в боротьбі за УССД, під прапорами якої боролися і далі борються тисячі національних герояв, що склали і складають своє життя за здійснення ідеалів української нації. Всі вони пройшли і проходять свій тернистий життєвий шлях у вірній службі своєму народові, і всім їм належиться найглибша пошана та любов кожного українського патріота.

У 50-річчя з дня смерті Симона Петлюри ми всі повинні пам'ятати його безсмертні слова: „Шлях кожної нації густо кропиться кров'ю. Нашою — так само. Кров'ю чужою і своєю. Кров закінчує глибокі процеси національних емоцій, усвідомлень, ідеологічної творчості, всього того, що нація і свідомо, і ірраціонально використовує для ствердження свого права на державне життя. Кров, пролита для цієї мети, не засихає. Тепло її все теплим буде в душі нації, все відіgravатиме ролю непокоючого, тризного ферменту, що нагадує про нескінчене і кличе до продовження розпочатого...”

Україна живе і бореться, і вона — як заповів наш національний Геній-Пророк — воскресне, як Фенікс із попелу, на вічну славу Героям!

Слава Україні! . . . Слава Героям!
Постій, травень 1976 р.

**Провід Організації Українських
Націоналістів (ОУНр)**

АКТИВІЗУЄТЬСЯ СПРАВА БУДОВИ УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ЦЕНТРУ

4 квітня ц. р. відбулися Річні Загальні Збори Укр. Нац. Клубу „Орлик“. УНК „Орлик“ с приміщенням СУМА ім. П. Орлика з його Капелею Бандуристок, домівкою УККА, Півд.-Східн. Міш., та всіх організацій УВФ з осідком на східній стороні міста.

Зборами проводила Президія в складі: др М. Климишин — голова, Іван Ровенчук — заст. голови і Гр. Корбяк — секретар.

Про працю уступаючої Управи звітували референти, що займались адміністрацією, вдержуванням будинку та провадженням бари. За діловий рік виказано \$23,001 по стороні прибутків та \$21,745.77 по стороні видатків. Впродовж року переведено ремонт будинку та відновлено велику залю.

Належну увагу в дискусії присвячено справі бу-

ТРИ МІЖНАРОДНІ КОНФЕРЕНЦІЇ В СЕУЛІ

У Сеулі, в Кореї, відбулися від 30 квітня до 3 травня ц. р. три Конференції: IX Конференція Світової Антикомуністичної Ліги (ВАКЛ), ХХII Конференція Антикомуністичної Ліги Народів Азії (АПАКЛ), VII Конференція Світової Антикомуністичної Ліги Молоді (ВАЯКЛ). Були приявлі 310 делегатів і обсерваторів з 61 країн та десять міжнародних організацій-членів з Азії, Близького Сходу, Австраліазії, Північної Америки, Європи й Африки, на Конференції ВАКЛ. Членами ВАКЛ є 20 націй з Азії, сім — з Близького Сходу, десять — з вільної Європи, дві — з Північної Америки, 17 — з Латинської Америки, сім — від поневолених націй — України, Білоруси, Хорватії, Болгарії, Литви, Мадярщини, Румунії та окремо АБН — як міжнародної організації, яка репрезентує всі поневолені в ССРС і сателітних країнах народи. Від поневолених народів були приявлі делегати України, Болгарії, Білоруси, Хорватії, Естонії. Конференції працювали в пленарних сесіях, комісіях, нарадах Екзекутив і Рад голів делегацій у палаті парламенту Кореї.

ВАКЛ працював у чотирьох головних Комісіях: I. „За залізною заслоною: політичні, економічні і соціальні слабості комунізму” — перша сесія: голова — Дональд Мартін (Англія), заст. голови мігр. Слава Стецько, Україна; друга сесія: голова — китаєць Яо Чі-чіп, заст. голови Гуссейн Н. Маляйзія. II. Комісія: Об'єднаний комуністичний фронт стратегії — психологічна війна; голова д-р Наталя Росс, Ліберія, заст. голови — Кюсуде Гіготсу, Японія; друга сесія: д-р Франціско Бутрайга з Нікарагви, голова — Куосуде Гіротсу; III. Комісія: д-р Роджер Пірсон, ЗСА, голова, д-р Карло Барбієрі, заст.

*****
дови Культурного Центру на площі в Воррен, Міш.

Справа будови дому з кожним роком стає щораз актуальнішою в зв'язку з масовим переселуванням українських родин на периферії міста. Відчувається брак відповідного приміщення, яке стало б організаційним центром, а особливо приміщенням для молоді, яка, з браку належного приміщення, відчується від української громади.

Управу УНК „Орлик” на діловий рік 1976 вибрано в такому складі: Антін Корбяк — почесний голова, Северин Злочевський — голова, Микола Воскрес — заст., Григорій Корбяк, Маріян Заблоцький — секретарі, Володимир Ворник — скарбник, Петро Рогатинський — фін. секр., Василь Вовк, Павло Ткач — кер. бари, Онуфрій Мальгівський — госп., Микола Легета, Іван Цар, Павло Бутрій, Євген Крижанівський, Євген Лобас, Мартин Новаківський, Петро Питяк, Антін Кобилянський, Петро Шнурівський — члени. Контрольна комісія — Володимир Тустанівський, Теодозій Гундич, Іван Ровенчук. Товариський суд: Богдан Федорак, Микола Климишин, Василь Щербай.

голови; друга сесія: Савді Аравія, Ахмед Салах Джамом, голова, Б. А. Секгояна, Лесото; тема: „Політика детанту чи детант уже не існує?” IV. Комісія: спільній заключний комунікат ВАКЛ і АПАКЛ: голова — посол Кім Сунг Йонг, Корея, посол Маро Яєляні, Індонезія.

„Корієн Геральд” з 30 квітня подає на першій сторінці таких головних учасників: президент ВАКЛ д-р Карло Барбієрі Фільго, Бразилія, Ку Ченг-канга, почесний голова Ліги, д-р Хосе Ма. Гернандеза, дорадник ВАКЛ, який був першим ген. секретарем Ліги, промовці — гості — конгресмен із ЗСА Джон М. Мерфі, посол Сабіт Осман Авці, кол. спікер турецького парламенту, сенатор Альваро Гомезв Гуртадо з Колюмбії, сенатор Казіма Гелека з Туреччини, член Екзекутиви Партиї справедливості, яка є тепер при владі, одинадцять членів Екзекутиви ВАКЛ. д-р Ган Лі-ву, Китай, Осамі Кубокі, Японія, Наталя Росс, Ліберія, проф. Раймундо Горреро, Мехіко, генерал А. С. Санtos, кол. міністер оборони, Філіппіни, Ярослав Стецько, Україна (АБН), кол. прем'єр-міністер, генерал Прафан Куляпічіт. Тайланд, проф. Роджер Пірсон, ЗСА, проф. Рафаель Родрігес, Мехіко, ген. секретар Латинсько-Американської Антикомуністичної Конференції, сен. д-р Феті Теветоглю, Туреччина, ген. секретар Близько-Східньої Ради Солідарності, Педро Павльо Гомез, Бразилія, голова ВАЯКЛ.

ВАКЛ має п'ять регіональних організацій і дві регіональні репрезентації (вільна Європа і Африка). Це — АПАКЛ, КАЛ (Латинсько-Американська Антикомуністична Конфедерація), МЕСК (Близько-Східня Рада Солідарності), НАРВАКЛ (Північно-Американська Регіональна ВАКЛ — організація), АБН — Антибільшевицький Бльок Народів. Одною з найсильніших була українська делегація — вісім членів: Ярослав Стецько, Слава Стецько, проф. Степан Галамай, д-р Роман Малашук (ЛВУ), інж. В. Безхлібник (ЛВУ), Андрій Соколик (ООЧСУ), Ярослав Сворак (молодь), проф. Лев Добрянський, як обсерватор від УККА; хорватська делегація — три члени: голова д-р А. Боніфачіч, від білорусинів О. Олехнік, Болгарії д-р К. Дренікофф, Естонії А. Горм, АБН — делегацію очолював Ярослав Стецько, голова Проводу ОУН і АБН, голова Українського Державного Правління 1941 року, член Екзекутиви ВАКЛ; делегацію від України очолював проф. Ст. Галамай.

Конференцію відкрив президент ВАКЛ д-р Барбієрі, який передав агенди новообраниму на Раді ВАКЛ д-рові Бен С. Лімбові, Корея; після цього промовляв прем'єр-міністер Кореї, д-р Чой Кіу-гаг, почесний голова Ку Ченг-канга, конгресмен Джон М. Мірфі.

Післяпівденну сесію відкрито промовою гостя-промовця, кол. спікера турецького парламенту, посла Сабіт Османа Авці, далі звідомлення складав ген. секретар ВАКЛ проф. д-р Ву Є-Сеунг, Корея

і регіональні звідомлення складали від Африки — д-р Наташ Росс; окремо промовляв міністер А. С. Могале з Лесото, від Латинської Америки, проф. Р. Родрігез, вільної Європи, П. Ванкеркговен, Північної Америки, проф. Р. Пірсон, АБН Ярослав Стецько; — відчитав звідомлення білоруський делегат О. Олехнік, від Близького Сходу сен. д-р Феті Теветоглю, від ВАКЛ — д-р Хозе А. де Обальдія. Промовляв також проф. Хозе Ма Гернандез, постійний радник ВАКЛ, Філіппіни.

Доповідь Я. Стецька на тему „Криза комунізму за залізною заслоною”, яка була основою рішень Комісії ч. I., відчитав після вступних заваг Я. Стецька проф. Степан Галамай.

Промовляли новий голова Ліги д-р Бен С. Лімб, сенатор з Колюмбії Альваро Гомес Гуртадо, як гість-доповідач. Okрім цього на кожній комісії були окремі доповіді до даної специфічної теми. Комісії схвалювали після розгляду також пляни акцій ВАКЛ і АПАКЛ. Пленарні сесії їх схвалювали, як також резолюції і спільний фінальний комунікат ВАКЛ і АПАКЛ.

Пленарну сесію АПАКЛ відкрив Осамі Кубокі, дотеперішній голова АПАКЛ, а звідомлення з діяльності АПАКЛ склав ген. секретар д-р Ган Лі-ву, Китай.

Резолюції від української делегації і АБН були схвалені пленумом ВАКЛ після деяких змін на Комісіях. Також резолюція, внесена головою ЛВУ інж. В. Безхлібниковим про підтримку вільної боротьби України, була прийнята одноголосно. Хорватська і білоруська делегації запропонували також свої резолюції, які були схвалені комісіями і пленумом. Okрім розділу про національно-вільну боротьбу України, Віторуси, Хорватії, Болгарії, Литви, Туркестану й інших поневолених в ССР і в супутніх країнах, як також про політичних в'язнів у спільному фінальному комунікаті ВАКЛ і АПАКЛ був прийнятий комісією і пленумом.

Речником в Комісіях була мігр. Слава Стецько.

На Конференції ВАКЛ Ярослав Сворак (Україна) предложив дві резолюції від України і одну від АБН, як також доповнення до фінального комунікату Конференції ВАЯКЛ про національно-вільну боротьбу України та інших поневолених народів, як рівнож у справі політичних в'язнів, що було схвалене пленумом Конференції ВАЯКЛ.

Прийняття для делегатів влаштували новий голова ВАКЛ д-р Бен С. Лімб, міністер культури й інформації, Кім Сеонг-їн, посадник Сеулу Коо Я-Чун, прем'єр-міністер Кореї, д-р Чой Кіу-гаг. Делегати мали нагоду обмінятися думками з господарями, як також нав'язати нові знайомства. На окрему увагу заслуговує той факт, що Конференцію ВАКЛ вітали ширшими зверненнями президент Кореї Парк Чунг-Гі, слово якого відчитав прем'єр Кореї, президент Китайської Республіки Єн Чін-кан, президент Парагваю Л. Стреснер та голови деяких інших держав, лідери політичних антикомуністичних партій, зокрема численні були привітання від

українських організацій з різних країн світу.

Найпоміжніший корейський журнал і щоденники оприлюднили з фотознімками Ярослава Стецька широкий матеріал-інтерв'ю про національно-вільну боротьбу України й інших поневолених націй. Радіо і телевізія інформували про поневолені російським імперіалізмом народи, їх вільну боротьбу, а зокрема про Україну і ту обставину, що біля кордонів Кореї, на Зеленому Клині, живуть численні українці. Делегати склали поклін геройні Кореї — дружині президента Парка, замордований комуністами, відвідавши її могилу, як також пам'ятник невідомого воїна-героя.

Українські і інші делегати поневолених і вільних країн відвідали небезпечну демілітаризовану зону поміж Північною і Південною Кореєю, де вільні корейці розкрили два тунелі в горах, якими комуністи плянували напад на Південну Корею. Одним тунелем можливо перевести тисячі вояків впродовж однієї ночі. Таких тунелів — згадуються — мас бути десять.

Турецький делегат сен. Ф. Теветоглю запропонував резолюцію про 200-річчя американської революції, підкреслюючи, що вона у протиставленні до російської контрреволюції була антиімперіальною і принесла державну незалежність. Обов'язок ЗСА дати підтримку національно-державницьким змаганням поневолених російським імперіалізмом народів.

На увагу заслуговує звідомлення турецького відділу ВАКЛ, яке склав посол д-р Ахмед Ісан Кірмілі, член Центрального Виконавчого Комітету Партиї Справедливості, що є тепер при владі. Українські делегати поширили багато інформативної літератури про Україну, революційну ОУН, АБН, політв'язнів; білоруську, болгарську, хорватську, естонську делегації — про свої народи і АБН.

Українська делегація під проводом Ярослава Стецька перевела після Конференції, затримавши ще декілька днів у Кореї, обговорення справ України з новим президентом ВАКЛ д-ром Лімбі, кол. міністром закордонних справ Кореї і близьким співробітником през. Сігмана Рі, як також мала розмову з ген. секретарем ВАКЛ проф. Ву. Д-р Роман Малащук, голова УСВФ, інж. В. Безхлібников, голова ЛВУ, Андрій Соколик, секретар ООЧСУ, і Ярослав Сворак, голова Студентської Громади в Австралії, відвідали вільний Китай з іншими делегатами на запрошення китайської делегації. Проф. Л. Добрянський черговий раз відвідав Тайвань.

Треба підкреслити, що зрозуміння серед народів вільного світу проблем визволення поневолених націй і необхідності розвалу російської імперії на національні суверенні держави зростає. Політика дентанту гостро засуджена, а вимога політики визволення стає чимраз гострішою. Вій ідеї і концепції — національного принципу організації світу проти імперіального — охоплює дедалі ширші круги вільних народів. Ідея вільного націоналізму стає панівною в світі.

У склад делегації АБН, тобто поневолених Москвою й комунізмом націй, входили — Україна, Болгарія, Білорусь, Хорватія, Естонія, яких делегації були приявні на Конференції. Найбільшою була українська делегація — 8 членів, хорватська — 3, під головуванням д-ра Анте Боніфача, президента Хорватського Визвольного Руху, Білорусь репрезентував Олександер Олехнік, Болгарію — д-р К. Дренікоф, від естонців був А. Горм.

У весь комплекс поневолених націй репрезентував Голова ОУН й АБН, Голова Українського Державного Правління 1941 р., Ярослав Стецько, член Президії ВАКЛ.

Речником у I-ї і IV-ї Комісіях була мгр Слава Стецько, яка часто виступала в дискусіях. Резолюції від України, АБН і ЛВУ, прийняті I-им Комітетом, були заздалегідь підготовані й вислані до Підготовчого Комітету. Це саме з розділом про Україну й поневолені народи до кінцевого Комунікату. I-им Комітетом провадив Д. Мартін, голова Британської Ліги, заст. голови була мгр Слава Стецько, а звітодавцем член австралійського парламенту С. Клівер. Д. Мартін був також звітодавцем IV Комітету, який опрацьовував кінцевий комунікат, а головою його був корейський посол.

Пленарна сесія схвалила резолюції України й АБН одноголосно з деякими змінами, введеними на Комісіях. Звідомлення з діяльності АБН прочитав білоруський делегат після вступного слова Ярослава Стецько. Окрім резолюцію про підтримку для України передав голова Ліги Визволення України інж. В. Безхлібник, яка також була прийнята одноголосно. У зв'язку з 200-річчям Америки сенатор Теветоглю з Туреччини запропонував Конференції резолюцію, а саме про американську революцію, яка була протиімперіальною в протиставленні до російської й принесла державну незалежність.

На внесення британського й австралійського делегатів доповідь Ярослава Стецько була включена у документацію конференції, з уваги на її всеобщу аналізу слабості комунізму за залізною заєлоню, як база для визвольної боротьби поневолених народів, небезпеки російського імперіалізму і його Аххілевої п'ятирічки.

Д-р Роман Малащук, голова УСВФ, інж. Василь Безхлібник, голова ЛВУ, Андрій Соколик, секретар ОЧСУ і Ярослав Сворак, голова української студентської громади в Австралії відвідали на запрошення китайської делегації вперше вільний Китай.

Інтерв'ю з Ярославом Стецьком із фотознімками

було оприлюднене в найбільш поширеному корейському журналі, а також на перших сторінках корейських щоденників, які ставили в центрі уваги Україну й революційну ОУН. Радіо й телевізія інформували широко про Україну і її боротьбу за незалежність.

Доповідь Ярослава Стецько, після вступних завважень самого доповідача, відчитав проф. д-р Степан Галамай, головний редактор „Шляху Перемоги“. Українські делегати поширили багато інформативної літератури про боротьбу України. АБН, у тому числі „Юкрейнен Рев'ю“, „Київ проти Москви“, „Народовицтво українського народу“ проф. д-ра Василя Плюща, англійські праці Я. Стецько, низку листівок про наших в'язнів, „Останнє слово“ Валентина Мороза різними мовами світу, „АБН-Кореспонденц“, репродукцію вітражу „Пророк“ Алли Горської, різні звернення до вільного світу й т. п.

Повний склад української делегації

Ярослав Стецько, мгр Слава Стецько, проф. д-р Степан Галамай, д-р Роман Малащук (УСВФ), інж. Василь Безхлібник (ЛВУ), Андрій Соколик (ОЧСУ), Ярослав Сворак (українська молодь), проф. Лев Добрянський (УККА).

Україна є повним членом ВАКЛ, а АБН, як міжнародна організація, яка заступає всі поневолені народи, є членом Екзекутиви ВАКЛ і є Відділом ВАКЛ (за територіальним визначенням), яких всіх є п'ять.

Українська делегація під проводом Ярослава Стецько провела після Косференції докладне обговорення справ України з новим президентом ВАКЛ Беном С. Лімбом — кол. міністром закордонних справ, співтворцем самостійної Кореї спільно з Сігманом Рі й генеральним секретарем проф. д-ром Ву, Е. Сунгом.

Ярослав Сворак подав на конференції молоді ВАЯКЛ дві резолюції від України й одну від АБН, а також доповнення до кінцевого спільнотого Комунікату про Україну, її національно-визвольну боротьбу та інші поневолені народи і в обороні українських політичних в'язнів, які згодом були прийняті пленумом Конференції ВАЯКЛ. Членом президії ВАЯКЛ є українець, обраний в Ріо-де-Жанейро, Роман Зварич.

Прийняття для делегатів влаштували: прем'єр-міністер Кореї, мініster освіти, президент ВАКЛ, голова палати торгівлі й інші видатні особистості Республіки Кореї.

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ УКРАЇНИ (З РЕЗОЛЮЦІЇ)

ТОМУ, що Україна зі своєю більшою як тисячолітньою державною традицією, незнущеним людським революційно-визвольним потенціалом, з 50-мільйонним державницьким видобленням народом, з величезними економічними багатствами, клясовим

ПОДОБАЄТЬСЯ ВАМ НАШ ЖУРНАЛ?
ПЕРЕДПЛАТИТЬ ЙОГО ВАШИМ
БЛИЗЬКИМ
АБО БОДАЙ ПОРАДЬТЕ ІМ,
ЩОБ ВИСЛАЛИ ПЕРЕДПЛАТУ

геополітичним положенням творить Ахіллову п'яту російської імперії,

ТОМУ, ЩО експлуатація України російськими окупантами — як житниці Європи, найбагатією на копалини країни Європи, використовування талантів українського народу з численними винахідниками скріплює світово-політичну позицію Росії-імперії,

ТОМУ, ЩО відділення України від Росії, відновлення української незалежної державності, доведе водночас до унезалежнення кавказьких народів, Туркестану, Білорусі та прибалтійських народів й інших та створить зовсім іншу політичну конфедерацію сил в Європі, Азії й на Середземному морі, бо доводить до розвалу російської імперії взагалі,

ТОМУ, ЩО зникнення російської імперії як закінчення процесу деколонізації світу забезпечить справедливий і тривалий мир,

IX КОНФЕРЕЦІЯ БАКЛ, враховуючи світово-політичне значення незалежності України, **ПДТРИМУЄ** національно-визвольну боротьбу українського народу за його національну незалежність,

ЗАКЛИКАЄ вжити різних заходів, щоб приневолити забрати російські окупаційні війська й комуністичний апарат терору з України, щоб Україна стала незалежною й вільною,

ПДТРИМУЄ старання признати за Організацією Українських Націоналістів такий самий міжнародньо-правний статус, як його має ПЛО (Палестинська Визвольна Організація),

ВИМАГАЄ припинити русифікацію України, внеможливування культурою творчості накиненим комуністичним соцреалізмом, переслідування українських катакомбних Церков (Української Автокефальної Православної, Української Католицької Церкви і протестантського віровизнання), національну дискримінацію й суцільну економічну експлуатацію, а також насильне виселювання молоді на Сибір і в Казахстан, що є формою етноциду,

АПЕЛЮЄ до некомуністичних урядів і прилюдної думки вільних народів стати в обороні українських політичних і релігійних в'язнів, у тому Юрія Шухевича, Валентина Мороза, Святослава Караванського, Свєнса Пришляка, Ірини Сеник, Ігоря Калинця, Ірини Стасів-Калинець, Івана Лічукі, Олексія Більського, Василя Стуса, о. Василя Романюка, Івана Світличного, Зиновія Красівського, Вячеслава Чорновола, Василя Лісового й інших, вимагаючи їх звільнення з тюрем, концтаборів чи психіатричних тюрем і випущення їх за кордон, звільнюючи їх з громадянства ССР, з якого вони зниклися, як, напр., В. Чорновіл, Іван Світличний, Ігор Калинець й інші,

АПЕЛЮЄ до урядів демократичних держав надати їм своє громадянство; довести усіма засобами до ліквідації концтаборів, політичних тюрем і „психіатричних” катівень.

Травень 1976

СВІДЧЕННЯ ПЕРЕКИНЧІКІВ

Джей Дж. Сурвайн служив понад 20 років як головний радник у сенатській Підкомісії Внутрішньої Безпеки ЗСА. Недавно він вийшов на демісію. Він особисто переслухував понад 20 перекинчиків з комуністичного „секретного фронту” включно з Джозефом Фроліком, одним із найвизначніших червоних шпигунів, що втекли на Заход.

„Що найменше три шпигунські сітки — російська, чеська і кубинська — активно заангажовані в актах убивства, саботажів і шпигунства в Америці — заявляє Сурвайн. — Наши інвестигації розкривають жахливі факти. Ми стоїмо на фронті, борючись на життя і смерть проти добре натренованих ворогів із залишною волею”.

„Уперше в моєму житті, — продовжує Сурвайн, — я можу передбачати можливість розвалу нашого суспільства”. Недавній головний дорадник Підкомісії Внутрішньої Безпеки, обвинувачував американських високих урядовців у тому, що вони, „загіпнотизовані ілюзіями детанту”, ігнорують небезпеку, яка загрожує країні.

Червоні агенти, каже він, інфільтрували всі рівні Уряду і „отрують американську політику зсередини”. Щобільше, кубинські агенти керують варварськими актами тероризму, веденою пуерто-ріканськими фанатиками і іншими екстремістами.

На початку цього року сенатська Підкомісія Внутрішньої Безпеки дескласифікувала інформації, які підтверджують свідчення Сурвайна. Згідно з цими документами кубинські агенти вишколюють і озброюють пуерто-ріканських екстремістів, які підкладають бомби в Нью Йорку і Пуерто Ріко.

В лютому місяці підкомісія оприлюднила потрясаючі свідчення Джозефа Фроліка, чеського шпигуна, який перекинувся на Заход. Він ствердив, що чеські агенти замордували жінку в Нью Йорку в 1962 році. Її ім'я було Вера Зізка, чоловік якої Карел, аташе чеської місії в Об'єднаних Націях, пізніше поповнив самогубство. Ця пара плянувала просити екзилу в американського Уряду.

Фролік заявляє, що КГБ керує польською, кубинською і чеською шпигунськими сітками в Америці, трактуючи Америку як „ворога число один”.

Фролік твердить, що туристи, які виїжджають з Америки за залізну заслону, перебувають під постійним наглядом комуністичних агентів і біографії американських громадян, які подають заяви на візи до комуністичних країн, вже докладно вивчені ще поки вони туди прибувають.

Спеціальні групи комуністичних агентів шантажують або іншими способами вербують туристів на свою сторону.

Червоні шпигуни, заявляє Фролік, щораз більше нахабніють у своїх актах убивств спеціальною зброєю, викрадання людей, шантажування і психологічної війни в Америці і поза її межами.

35-ЛІТТЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ВЕЛИКИЙ МОМЕНТ

Неділя 22 червня 1941 року була прекрасним, погідним днем. У Krakові всі телефонічні апарати, що їх мали в своєму розпорядженні, були зайняті. Почалася війна! Війна! Повідомляли одні одних, і всі члени ОУН на еміграції зразу перейшли на похідний стан. Їхні наплечники вже були давно готові, направм для кожного визначеній, завдання відомі. Ще тільки була трудність з переходом кордону.

Перші зв'язкові звітують з прикордонних теренів: десь коло год. 4:00 вранці вистрілили німецькі гармати ще за дня націлені на важливі об'єкти по совєтському боці. В той самий момент у бистрі води Сяну і Бугу шубовснули гумові човники, які перевозили німецькі авангардні відділи. Всі мости зайняті та щільно обставлені протилетунськими відділами з так званими „фляками”. Протягом кільканадцяти хвилин на тих річках з'явилися нашвидкуруч побудовані допоміжні мости. Кілька наших човнів уже попали на кордоні до рук німецької польової жандармерії за те, що „заскоро хотіли вертатися з еміграції додому”.

Після чотирьох днів хід подій виглядав більш менш так: ті, що мали найпильніші завдання у Львові, знайшли спосіб перейти кордон і швидким маршем одні пішли, а інші поїхали роверами або підводами. Раннім ранком 30 червня до Львова вмаршував курінь ДУН під командою Романа Шухевича. Рівночасно з передніми відділами середньої Похідної Групи прибули до Львова Ярослав Старух, Ярослав Стецько та інші, які негайно підготовили все, що було потрібне для проголошення Державного Акту. Ще того самого дня було все готове, щоб виконати найважливіший наказ Степана Бандери. Були скликані Національні Збори українців, на яких проголошено відновлення Української Держави.

Зайнята нашими людьми радіовисильня, що її названо ім'ям Євгена Коновалця, вислава в просторі історичне повідомлення українському народові і всьому світові, що „воляю Українсь-

кого Народу Організація українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголосує відновлення Української Держави, за яку поклали свої голови цілі покоління найкращих синів України”.

Загомоніла Україна під звуки того повідомлення. А крім нього по всіх місцевостях, звільнених від большевиків, розійшлися люди, щоб ті слова перетворити в чин. Прибулі з закордону члени ОУН єдналися з тими, котрі залишилися на місцях під час большевицької окупації, і з того творилася велика сила ентузіастів, яка стала до праці.

Завжди, коли думаю про той час, мені здається, що наша держава була б здивувала ввесь світ, якщо б німецький уряд був поставився до Акту позитивно і силою не виступив проти української самостійності. Протягом короткого часу по всіх місцевостях створено адміністраційний апарат і міліцію, які справно від першого дня стали виконувати свої завдання. У Львові створено Уряд на демократичних засадах. До Уряду запрошено всіх тих, кого уважалося відповідним і здатним до праці; серед його складу були навіть такі, які пізніше, після трагічної смерті Бандери, знеславлювали його (адвокат д-р Лисий), а до ОУН ставилися вірно вороже (Кость Паньківський).

Організація спершу просила д-р М. Панчишина очолити Уряд у Львові і стати прем'єром. Він втішався дуже великим авторитетом серед українців на Західніх Землях. Однаке, д-р М. Панчишин відмовився і прийняв тільки пост заступника прем'єра. Прем'єром став Ярослав Стецько. Як бачимо, Організація виявила свою лояльність до всіх громадян без огляду на їх політичні переконання.

Подібним способом створено Управління Львівської області з адвокатом д-ром Марітчаком на чолі, як також Міське управління Львова з проф. Юрієм Полянським як головою. Обидва ці адміністраційні уряди існували до пізньої осені 1941 року.

Молода держава почала своє нове життя, яке буйно розвивалося з дня на день.

Розділ з недавно виданої книжки споминів Миколи Климішина „В поході до волі” (том. I).

Юрій Тис-Крохмалюк

СВІТОВА ПОЛІТИКА НА НЕБЕЗПЕЧНИХ ЗАКРУТАХ

Чи можна вірити у політичні запевнення сильніших чи слабших сусідів і навіть союзників? Навіть коли існують спільні інтереси? Навіть у ситуаціях великої небезпеки від спільного потужного ворога?

Нема сумніву, що політично вироблені наші земляки прекрасно знають, що тільки власні духові матеріальні сили, а з тим і відповідна підготовка до подій є справжніми чинниками, які можуть гарантувати успіх у боротьбі. З історії знаємо, коли народ у боротьбі за свободу (у нашому прикладі Мадярщина) розраховував на поміч ЗСА — і її не дістав. Нині ще невідомо, чи надій повстанців у Будапешті на поміч Заходу були оправдані, бо такі справи звичайно належать до найбільш засекречених у міжнародній політиці. У тих роках політичні акції визнані як таємні не публікувалися у пресі, як це діється сьогодні. Проте, багато дипломатичних чи мілітарних дій і нині відомі серед загалу. Все таки вістки просочуються.

До політичних подій, які насвітлюють етику і мораль у міжнародній політиці, належить справа малого народу курдів, що заселюють землі між Іраном та Іраком, а частина яких перебуває в межах СССР. Але найбільш курдів — коло двох мільйонів — живе в Іраку. Цей войовничий народ довгі роки бореться за свою національну незалежність.

Нема сумніву, що політична ситуація в тій справі заплутана, зосібна, коли діє там московська рука безпосередньо і посередньо через комуністичний уряд Іраку.

По стороні курдів був Іран, і ту політику постійно провадив шах, голова уряду і певного роду іранський диктатор. Шах доставляє курдам зброю, звичайно американську, бо уряд ЗСА не хотів виступати офіційно проти Іраку. Діяльність курдів залежала від політики шаха, достави зброї і фінансової допомоги.

В останніх роках драматичні події, спричинені власниками нафтових джерел, політика Заходу з Кіссінджею намагалася довести до взаємного порозуміння двох економічних блоків: продуцентів нафти і її відборців. При чому

слід відмітити, що ЗСА вклали у продукцію нафти в Ірані десятки мільярдів доларів.

Після довгих дискусій обидві сторони дійшли до порозуміння в справі продукції і ціни на нафту. Тут невеличка заввага. У той час, коли ціна на бензину піднеслася з причини ембарго арабських продуцентів та інфляції і населення ЗСА жило у постійній тривозі в зв'язку з браком погінної сили до авт., підвишка ціни за нафту була в інтересі не тільки арабів, але головно американського капіталу. В цій справі погодження залежало від спільної калькуляції, при чому треба було устійнити багато побічних чинників, які, здавалося, не належали до нафтового бізнесу.

Таким побічним чинником була справа незалежності курдів. По стороні Іраку стала керована комуністами Сирія, по стороні курдів — ніхто. Під час війни Йом Кіпур в Ізраїлі курди пропонували ЗСА свою співпрацю: наступ на Ірак спаралізував би мілітарну співпрацю іракської армії проти Ізраїлю спільно з іншими арабами, а курди мали б можливість здобути свою незалежність. Це була довгоочікувана можливість знищити головного ворога, тим більше, що справжнім союзником були б ЗСА, а не тільки іранський шах, до якого курди не мали довір'я.

Курди не знали, що в той час закінчилися нафтові наради: шах погодився увійти до нової організації продуцентів, нафтового картелю і здержав допомогу курдам. Тоді війська Ірану рушили на оселі курдів, а шах вислав проти них літаки американської продукції. Збройні сили курдів перестали існувати, багато їхніх осель зруйновано бомбами. Короткі згадки не говорять про те, що діялося після окупації країни іракськими військами.

Чи справді боротьба за свободу серед останків курдів вповні здушена? Невідомо, але мало правдоподібно.

Провідник курдів генерал Мустафа Барзані звернувся листом до Кіссінджею 10 травня сього року:

„Наш народ і наш рух знищено у найжорстокіший спосіб при повній мовчанці світу!”

Як писав „Нью Йорк Таймс”, це Кіссінджер порадив Президентові здіржати допомогу курдам та застосувати тактику мовчанки. Щоденник „Дітройт Ньюз” з 9 лютого коментує цю пораду: „Відколи політика ЗСА є твердою до слабих, а слабою до сильних? І відколи президенти намовляють народи боротися за свободу, а одночасно уникають наслідків?”

Редакція зазначує, що ці дані походять із звіту розвідки, і за ці ганебні потягнення та за зраду курдського народу мусить відповісти Президент ЗСА. Звіт комісії належав до державних таємниць, і питанням є, хто передав звіт до преси.

В тій справі заговорив врешті сам Кіссінджер. Він заявив, що у звіті вміщено інформації, які не мають реальних підстав, зосібна твердження, що ЗСА обіцяли курдам допомогу, а згодом її не дали. Кіссінджер додав, що такого роду перекручені вістки шкідливі для ЗСА, бо ця держава втрачає довір'я своїх союзників.

На ділі того довір'я і так нема, зосібна після афери з Анголею. Мабуть, подібна історія повториться з Родезією.

До цієї категорії „дипломатії” належить недавня історія з заступником Кіссінджера і його найближчого дорадника, Гельмута Зонненфелдта. Ще в грудні цей дипломат скликав до Лондону нараду (див. „Вісник” з травня) американських амбасадорів в Європі і подав їм до відома напрям нової ніби політики ЗСА. Ця справа у нас відома і була достатньо обговорена у пресі. Проте, Зонненфелдт сказав: „Поневолені народи, контролювані Росією, повинні забути вимоги національної суверенності, попогодитися із своєю долею і, що більше, старатися органічно включитися до ССР”.

І Зонненфелдт при цьому пояснив, що: „Детант має на меті довести до більш природньої і органічної спільноти з Росією. Причиною цього є небезпека, що народи комуністичного блоку під впливом зростаючих націоналізмів викличуть неспокої і розрухи, які можуть довести до Третьої світової війни”.

Далі довідуємося що ЗСА ніби були б за те, щоб народи Східної Європи мали трохи більше свободи, але тільки до границі, на яку погодилася б Росія без реакції сили.

Велике збентеження викликали теж слова Кіссінджера, що „дні ЗСА минули: ми увійшли у дні Советського Союзу”. „ЮС Ньюз енд Ворлд Ріпорт” з 19 квітня пригадує, що в інтерв'ю у жовтні 1974 року Кіссінджер сказав: „Я думаю як історик. Ви повинні бути свідомі того, що кожна цивілізація, яка колинебудь існувала, вкінці таки загинула!”

У Кремлі добре знають, що їм треба і що можна робити. Якщо б американська політична ідея мала здійснитися, то напевно у той час, який був би для Кремлю найвигідніший. Покищо сателіти ще довго залишаться сателітами. Включити їх до ССР — можливо — було б позитивним фактом для нас, бо тоді внутрі імперії було б багато більше протимосковських сил, як досі.

А коли йдеться про довір'я до американської політики, то, поминаючи увесь досвід у відносинах Америки до московської імперії, поминаючи постійну економічну допомогу Москви від 1917-го року, допомогу затаєну і відкриту, є сумнівно чи будь-яка навіть найсильніша держава могла б мати довір'я до такої „крейзі” політики, яку веде Стейт-Департмент.

ЗБРОЯ, ЯКА МОЖЕ БУТИ ОБЕРНЕНА ПРОТИ АМЕРИКИ

Експерти. — читаємо в „Інквасі”, — заявляють, що Уряд ЗСА ігнорує національну безпеку, продавши або подарувавши після Другої світової війни на 119 мільярдів доларів різного роду зброї, яка може буде при відповідній ситуації обернена проти самої Америки.

Жадібні до грошей американські підприємці продають на сотні мільйонів доларів амуніції, включаючи найmodерніші зразки, країнам, що є сумнівними друзями ЗСА. На мільйони доларів продано зброю диктаторським країнам і країнам з незбалансованими урядами.

„Наші друзі і союзники, озброєні до зубів, не зважають бути нашими друзями”, — перестерігає адмірал — Джін Р. Ля Рок. — Одного дня ми мусимо наші війська і авіоносці висилати на терени, де нас атакуватимуть нашою власною зброєю. Наприклад, ми доставили Південному В'єтнамові на 25 мільярдів військової допомоги, інколи вичерпуючи наші власні запаси. Тепер ця зброя в руках комуністів”.

Сенатор Гюберт Гомфрі заявив недавно в сенатській Підкомісії Закордонної Допомоги, що протягом

Софія Наумович

ЩО ЩКАВЕ В „КОНТИНЕНТАХ”?

„Континент” це суперечко московський журнал, дарма, що у вступному слові до першого числа Солженицин писав, що „журнал хоче бути міжнародним”. З-тє число має на обкладинці В. Мороза за гратаами та передрукований з преси виступ Блаженнішого на Ватиканському синоді, а в 4-му числі І. Кошелівець написав про український спротив, — очевидно з відповідним коментарем від редакції. Не зважаючи теж на бажання „міжнародності”, автори „Континенту” вживають залюбки слово „Росія” замість СРСР, а про „народи ССР” з-правила пишуть неросіяни як, наприклад, Йонеско чи Джилас, тоді як москалі цілковито повернулися до царського окреслення: „руський народ”, коли йдеться про його „терпіння”, залишаючи слово „советський” на окреслення уряду, адміністрації, КГБ і т. д. так, наче б усі ці інституції не були обсаджені москалями на відповідальних постах!...

Цікавий, з європейського погляду, лист Є. Йонеско, який висміває західних інтелектуалів за їхню сліпу ненависть до всього, що „праве” й яка не дозволяє їм бачити у „соціалістичних країнах” ні тиранії, ні корупції, ні несправедливості, ні цензури, ні злочинів. Вони байдужі до того, що може прийти в їхніх країнах, коли позбудуться „правих”: диктатура, ув'язнення, переслідування, знищення всіх свобод і взагалі загальна катастрофа...

З іншого погляду цікава, у літературній частині ч. 2 „Континенту”, повість В. Корнілова „Без рук, без ніг”, в якій москалі ввесь час п'ють „водку”, матюкаються та зневажливо висловлюються про українців і жидів. Ось приклади:

„Брат моого батька мав холодну кров чекіста... Що, священика для жида? А що ходить без рук і без ніг? — Восний інвалід... Не люблю пригадувати Дніпропетровська... ішли жидівки, простоволосі, без беретів, з дітками на руках, а москалі й українці (і тут треба було українців! — С. Н.) стояли шпаліром і приглядалися... Мільйони ворогів народу... Їх треба було вимазувати з підручників історії. Васютинського, якому завдячуємо українську

останніх 30 років Америка подарувала або продала зброй 136 країнам на 110 мільярдів дол. Зброя з Америки йде до Туреччини і Греції, Пакістану і Індії, Єгипту і Ізраїлю, які уживають її одна проти одної

Пачинаючи від 60-их років Іран і Ірак купують в ЗСА „Ф-14” Фантом” джети, найкращі літаки в американських повітряних силах і флоті.

„Продаючи найкращу зброю недорозвиненим країнам, — сказав адмірал Ля Рок, — ми ніби передаємо в руки дітей автомати”.

мову(!?), треба було бритвою вирізувати... — Твого батька називали „хитрим малоросом” — казала мати з гордістю... Як на антисеміта, то ти занадто вимахуєш руками! — Я не антисеміт, але це правда, що ніхто не бачив жидів в армії... Ти — Григорій Мойсеєвич Вистрель. — Поперше я — Михайлович, а подруге — москвич Вистрелов. — Що? Ти змінив мальовило? Не маєш чого червоніти, тепер усі так роблять. Ось Маркман підписався на листі „Марков”... Берта жидівка? — Так, ти не любиш жидів, вони занадто крамарють. Вистачас ввійти в будь-яку прамницю, щоб там зустріти якогось Ісаака. Та ж вони навіть до дипломатії пхаються! А вони ж не джентльмені, а крамарі! — А ось Літвінов був жид! — Так, але його викинули, коли підписували пакт з Гітлером. Адже Гітлер не вістався б з ним!... А потому поназначували інших з ось такими носами, що то після кожного слова докидають „азой”, „вей”, „щоб я так жив”... У нас були курси — справжня „запорізька січ”: пропускай скільки хочеш!... — Ти чого з жидом ходиш? — запитав інвалід, показуючи на Мишку Ізраеліта. Я мовчки відійшов: інвалідів запізно відучувати від антисемітизму! Ми жидів не любимо, бо нам, русским, соромно, що не вміли їх оберегти від німців. З цього сорому, ми їх, паршивих, ненавидимо...

Це добре, що вже чотири числа „Континенту” перекладені на французьку мову, — хай західні жиди, які постійно нападають на нашого Головного Отамана, а останньо вже й на Бібліотеку ім. С. Петлюри, — довідаються, хто і за що „не любить жидів”...

Б. Гаврилюк

КОЗАР

Вони вжалилися незрозуміло.
Їм душі віщо защемили
чимсь невисловним, невловимо владним,
чимсь справжнім, нерозгадним.

Над ними звівсь крилатий ніби дух
із шумом буряних потуг,
дух, мов гроза божих громів,
що заповітнім словом прогримів.

I видалося раптом не таким
усе, що нагромадили віки,
усе, що діялося десь там досі
i, мов весняний, осіяв їх досвіт.

Маленька книжечка — „Кобзар”
розвіяла задушливий кошмар.

О. Керч

УКРАЇНЦІ В „ГУЛАГУ”

Шістдесят роки нашого століття виявили котрий то вже раз при наявності мінімальних умов надзвичайний творчий потенціял нашого народу. Та й чи тільки нашого. Навіть нарід-гнобитель, у „дружніх обіймах” якого караються „молодші брати”, за довгі роки ялових витворів пропагандистично-месіяністичних наломлювань до „лінії”, вилонив надзвичайний талант збунтованого і за це викиненого за межі імперії Олександра Солженіцина. Багато писали й пишуть про цього оригінального в наші складі на свіжі таланти часи автора: багатьох талановитих творів. Багато пишуть і на сторінках наших газет та журналів. Для цього є свої причини. Однією з не останніх є признання Ол. Солженіцина в одній із його статей в його напівукраїнському походженні. Багато роздумів над цим незвичайним автором, у жилах якого пливє в якийсь мірі українська кров, викликає особливо його останній твір, а саме третій том з трилогії „Архіпелаг-Гулаг”.

З цього тому „Гулагу” ми виписали деякі рядки, бо в них чужий письменник, патріот своєї батьківщини Росії пише про нас.

Починає він свої роздуми ось такими рядками:

„Советсько-німецька війна почалась десять років після великого мору (в тому морі шість мільйонів українців згинули від голоду навіть не замічені Середньою Европою)....

Далі впродовж майже 580-сторінкового тому в різних ситуаціях показані українці.

— „Фашисти б’ють! Рятуйте!... Фашисти б’ють блатних!”)

Павло Воронюк — груди, як млинове коло, руки сильні, завжди готовий привітатись і до удару, чорний, орлиний ніс, скорше подібний до грузина, як на українця, фронтовий офіцер, що на зенітному кулеметі витримав поєдинок з трьома „мессерами”, представлений до „героя”, відкіненій „особим отдельом”, посланий в штрафну, повернувся з орденом, тепер „десятика”, за новою нормою „дитячий термін”.

^{*}) Блатний — злодій в тюремному жаргоні — Ред.

Блатних він розкусив у дорозі з новгород-волинської тюрми і вже з ними бився. Тут сидів у камері на верхніх нарах і мирно грав в шахи. Вся камера „п’ятдесят восьма”,^{*)} але адміністрація підкинула двох блатних. Один з них Біломор, курячи, шукав собі місця на нарах біля вікна. Другий — Фіксатий пожартував:

— Так і знав, знову посадять між бандитів.

Наївний в’язень Ілієв захотів потішити блатних:

— Та ні! Це п’ятдесят восьма. А ти?

— А я розтратник! Освічена людина. — І, зігнавши двох з нар, поклав свої мішки. Другий з ним пішли по камері переглядати чужі мішки і придиратись. А п’ятдесят восьма не боронилася. Шістдесят чоловіків покірно чекали, аж підійдуть до них і пограбують.

Воронюк продовжував немов переставляти шахові фігури, не ворушив грізними очима, думав, як битись. Коли один з блатних зупинився перед ним, він спущеною ногою з розмаху ударив його черевиком в морду, зіскочив, скопив дерв’яну покришку від параші і оглушив другого блатного нею по голові. Так і бив їх тією покришкою обох по черзі, аж поки вона не розлетілась. А сюсова була із бруска сороківки. Блатні перейшли до жалості:

— Що ти робиш? Хрестом б’еш? Ти сильний, чого чоловіка ображаш?

Проте, Воронюк знав їм ціну і продовжував бити. Тоді один з них кинувся до вікна з криком:

— Фашисти б’ють!

Солженіцин пише про довгу, предовгу камеру, в якій було чимало західних українців-оунівців і тих, хто дав їм раз переночувати або нагодував їх раз...

Після рефлексій над вдачею українців, що захоплювало інші національності, він пише:

„Українці? Ми давно не говоримо: українські націоналісти, ми лише говоримо бандерівці, і то слово в нас настільки стало лайливим, що ніхто і не думає розібрatisя в суті. (Ще

^{*} 58-ма стаття кримінального кодексу призначена для політичних в’язнів.

кажемо — бандити, за звичайним правилом, що всі у світі, хто убиває за нас — партизани, а всіх хто нас — бандити) . . ."

В Куйбишевській пересильній тюрмі було багато жінок з дітьми з Прибалтики і України . . .

З таборів тікали, але не часто. Тікали переважно балтійці — (Тенно) і українці (Петро, Іван, Коверченко, Пасічник, Григорій Кудла).

Влітку режимка-барак задумала тікати вся разом. Вона була від зони метрів на тридцять. Рішили робити підкоп. Все це обговорювалось хлопцями майже відкрито, бож бандерівець не може бути стукачем (донощиком) . . . (В баракі сиділи самі українці).

В Кенгірі розділили табір високою стіною на дві половини. В одній поселили українців, в другій усіх інших. Українців було дві тисячі. Москалі, татари, балтійці й інші почали голодувати. „Хлебунов передав важку вістку: за китайською стіною 2-ий лагпункт український не підтримав нас. Молоді хлопці — їхні вожді, як ми довідалися пізніше, розсудили, що в України своя доля, від москалів окрема” . . .

У кенгірській їdalні хтось розлішив на газетному папері клічі „Хлопці, бийте чекістів!”

„Жінок у Кенгірі було багато не лише горластих, але і сміливих, особливо серед українських дівчат, яких було в жіночому таборі найбільше” . . .

„Дубовський етап — західні українці, в основному оунівці, зробили для цілого того руху дуже багато. Вони зрушили воза. Молоді, сильні, просто з партизанської тропи, вони жахнулися нашій рабській сплячці (тридцять років начальство не зустрічало спротиву, не подумало тримати їх окремо-розпустило по всьому таборі Дубовка — і от наслідки) . . .”

В них закон: умрі в цю ніч, в кого нечиста совість (вони вбивали майже кожної ночі зрадників.) їх звикли називати бойовиками.

Про ці вбивства зрадників та донощиків Солженицін пише:

„При документальному підтверджені донощиків цей неконституційний суд судив меткіше, з меншими помилками, як усі знані нам трибунали, тройки, воєнні колегії, ОСО . . .”

В Кенгірі українці проголосили гучно святковану дату Переяславської Угоди — днем жалоби.” . . .

Серед катаржан були так звані ортодокси, які не допускали права України на відокремлення, бо це вже був „буржуазний націоналізм”.

Заслання колишніх „зеків”, після відbutтя реченця ув'язнення, було в рівній мірі важке. Цікаво, що група західних українців після тaborovих реченців, важко працюючи на цегельнях, знаходила своє життя на цій глинястій, вигорілій, при рідких дощах, але безколгоспній землі настільки вільнішим від колгоспного в улюблений квітучій Україні, що коли й прийшла їм воля — залишились там назавжди.”

Отак описані в книзі О. Солженицина наші земляки.

МОСКВА ПОКИВУЄ ПАЛЬЦЕМ

Уживаючи відомого способу висловлювати свої власні думки через пресу сателітів, московська „Правда” з 8 квітня ц. р. передруковує з угорської газети „Непсабадбаш” статтю „Єдність і згуртованість”. Ця стаття починається таким утертим ствердженням: „Буржуазна пропаганда в свою намаганні поставити перепони на шляху розгортання революційних рухів знов і знов пробує підкупувати єдність комуністичних партій і їх згуртованість з іншими революційними силами . . .”

Тут — очевидний натяк на неслужняну Румунію, на відосередні фрагменти в комуністичних партіях італійській, французькій і англійській.

Автор цієї статті дозволяє собі навіть іформувати читачів, що „згідно з найновішою „аргументацією”, внаслідок змін, що зайшли в міжнародному становищі, інтернаціоналізм — це „перейдений етап”, він нібто утратив свою дійовість”, а курс на детант, заявляють представники буржуазних органів пропаганди, виключає солідарність з боротьбою пригноблених . . .”

Ще далі цитується програму, схвалену на Міжнародній Нараді комуністичних і робітничих партій в 1969 році, яка нібто стала вже реальністю, хоч ніякими аргументами цієї „реальності” не півторджується.

А вже далі виразно появляється московський „палець”, коли мова йде про самостійність сателітних країн. „Однак, самостійність — покивус недвозначно і погрозливо цей палець — врахування специфіки не можуть бути підставою для того, щоб ігнорувати інтернаціоналізм, солідарність, не звертали уваги на загальні закономірності розвитку революції, будівництва соціалізму і комунізму. Поступки за рахунок загальних закономірностей або національної специфіки, якщо їй можуть принести тим-

Анатоль Бедрій

ТИТАН ЖИВЕ!

*гарячі, відчайдушні і веселі".
.... очі глянули живі,*

Ліна Костенко

Під час найпершого свого публічного виступу в Нью Йорку Леонід Плющ заявив, що „Валентин Мороз не є донцовець”. Ці слова здивували не одного слухача. Чомусь вони відалися неприродними, чи не на місці. А два-три дні пізніше на запит одного журналіста, на якій підставі він висловив таке твердження, чи він обізначеній з писаннями д-ра Дмитра Донцова, Плющ відповів, що він не читав жадних творів Донцова, а таку тезу йому хтось підсунув. Отже, загадка почала розв'язуватися, чому на зборах провідних українців комусь залежало на тому, щоб Леонід Плющ, відомий як інтелектуал і людина аєторитетна, говорячи про погляди краївих діячів, здискредитував добре ім'я великого українського мислителя, відмежовуючи його від чільного сучасного українського діяча. Така заява мала б вказувати на те, що загал нескорених шестидесятників є лише проти режимного тоталітаризму в ССР і не має нічого спільногого з націоналізмом попереднього покоління.

Дмитро Донцов спеціалізувався в багатьох ділянках. Але є кілька найважливіших, юному типових, якими він знаменний.

Найперше, Донцов ще замолоду переконався в тому, що всі кривди, нещастя, недоля, біда, неволя, від яких терпить український народ, походять з Росії, яка, будучи експансіоністичною та завойовницькою нацією, поневолила Україну й намагається знищити її. Тому найпершим принципом програми Донцова стало пропагування серед українців гасла: **Геть від Москви!**, яке він висловив у творі „Підстави нашої політики” (1921) такими словами: „Першою заповіддю нашої політики повинно бути: 1. в політиці внутрішній — плекання всіх засад західної культури, котрі рятують Європу (і нас) від московської пошести; 2. в політиці зовнішній — повна сепарація від Росії.” Донцов ціле своє життя закликав знищити з корінням усі російські культурні й політичні впли-

ви в Україні і взагалі загрозу збоку Росії і в майбутньому після визволення України.

Подруге, з цією, сказати б, негативною програмою Дмитро Донцов пов’язав нерозривно свою позитивну програму — імператив створення української суверенної держави. Він звернув на себе міжнародну увагу ще перед Першою світовою війною, коли на українськім студентськім з’їзді у Львові 1913 р. виголосив доповідь на тему „Сучасне політичне положення нації і наші завдання”. Донцов твердив: „Коли наша нація чує в собі силу й волю до життя, ... коли вона не хоче добровільно замкнутися в тій труні, которую її готують російські молодотурки, — одиночним виходом для неї мусіла б бути програма не автономізму, лише політичного сепаратизму... Актуальним, більш реальним, більш конкретним і скоріше здійсненим — є гасло відірвання від Росії, зірвання всякої злукі з нею, — політичний сепаратизм.”

Потретс, ця державницька програма привела Дмитра Донцова до поборювання політичної програми драгомановців, які пропагували великопрестірну державу — федерацію України з Росією. Але тому, що „молодотурки” — різних відгалужень російські марксисти, — бувши імперіялістами, використовували драгомановську концепцію у своїх завойовницьких плянах, Дмитро Донцов звернув свою увагу на поборювання українських автономістів-драгомановців. Хоч ця критика вже помітна у „Підставах нашої політики”, головний твір, в якім Донцов виступив проти них — це „Націоналізм” (1926 року). Донцов звів різні недержавницькі течії під спільний знаменник — „українське провансальство”.

часові вигоди, то кінець-кінцем дадуть протилежний ефект як для партії, так і для справи революції. Оборона марксистсько-ленінських принципів комуністичного руху, боротьба проти викривлення або підриву цих принципів — спільне завдання всіх братських партій...”

Тінь Дубчека, оборона французькою компартією Плюща, неортодоксальні виступи Каушеску та його кліки пригадують читачеві, що доктрина Брежнєва залишається в силі.

Почетверте, Дмитро Донцов розвинув у приставленні до світогляду „провансальства” світогляд „чинного націоналізму”, заснованого в ідеї нації та філософії волюнтаризму. Цей світогляд яскраво з'ясований у творі „Націоналізм”. Його можна коротко висловити тезами: все для своєї нації і — сильна воля перемагає всі перешкоди.

Піля „Націоналізму” Донцов концентрував свою увагу на розробці трьох тез: 1. націоналістичний волюнтаризм мусить перш за все проявлятися через націоналістичну провідну верству; 2. українські націоналісти мусять безкомпромісово поборювати російських імперіалістів; та 3. великим ідейним та психологічним лихом для української нації є марксизм і малоросіянство.

Щодо своєї першої тези Донцов дав нам свій найбільший твір — „Дух нашої давнини” (1944), що є найбільшим твором взагалі української соціо-політичної думки про провідну верству-еліту і колись напевно увійде в світову класику побіч творів Макса Вебера, Гетано Москі, Роберта Мічелса чи Вілфреда Парето.

Щодо його безкомпромісової ворожості до Росії, то можливо, що Донцов заслужив собі титул української чи навіть європейської „Ксандрі”, бо він ціле своє життя остерігав Європу перед Росією, яка хоче погребти Окцидент під знам'ям свого євро-азійського месіянізму.

Врешті, Дмитро Донцов постійно наголошував своє переконання, що Україна поневолена тому, що в неї сильні комплекси рабства, малоросіянства, меншовартости, недержавницького думання. В народі треба поборювати російські розкладові впливи, зокрема марксизм.

Приступаючи до порівняння політичної філософії Донцова з світоглядом шестидесятників, найперше треба зазначити, що „донцовцем” можна називати когось або на основі визнавання ідей і принципів Донцова, або на основі горошення і здійснення ідей і принципів тотожніх з ідеями і принципами Донцова без знання писань нашого мислителя.

Дмитро Донцов написав кілька десят книжок і кілька тисяч статей, але його твори невідомі в Україні, бо російські окупанти проголосили його найбільшим своїм ворогом. Ця ворожнеча датується ще від 1913 р., коли В. Ленін висту-

пив проти Донцова. У статті „Кадети про українське питання” Ленін писав: „Нема ї мови про те, щоб соціал-демократи згоджувалися з Донцовым... Марксисти ніколи не дадуть запаморочити собі голову національним лъозунгом...” Писання Донцова змусили Леніна написати статтю „Критичні замітки з національного питання”, в якій він заявив, що націоналісти, до яких заразував він Донцова, це „непримиренні” вороги „пролетарського інтернаціоналізму”: „пролетарська справа — насамперед, кажемо ми...” В статті „Кадети і право народів на самовизначення” Ленін знову накинувся на „український сепаратизм, бо його проповідує, між іншим, п. Донцов.” Ще раз Ленін атакує Донцова в статті „Націонал-лібералізм і право націй на самовизначення”, в якій пригадує, що у виступах Донцова „мова йшла про політичне самовизначення націй, тобто про право націй на відокремлення”, а не лише про „культурне самовизначення”. Ленін уточнив розуміння Донцовым політичного самовизначення так: це — „відокремлення, утворення самостійної національної держави.”

Проаналізуємо писання нескорених українських патріотів, чи є в них аналогії до тверджень цього мислителя. Перш за все, в них виразно домінує переконання, що неволя, злідні, денаціоналізація, ізоляція від світу, тоталітарний режим, терор, нищення культурних пам'яток, русифікація — все це наслідок завойовницького російського шовінізму, месіянізму й колоніалізму. Це переконання яскраво помітне в творчості Василя Симоненка та в політично-публіцистичнім творі ще незламаного кагебістами Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?”... Властиво, майже всі українські політичні в'язні в ССР — це люди, яких переслідується за те, що відважилися противитися народовбивчому експансіонізму Росії в Україні. Вони утілюють режим в ССР з російським імперським режимом. Вони розкривають великий обман, що ССР це союз націй, бо насправді ССР — тюрма націй. У відношенні до росіян можна хібащо надібати різницю щодо тактики: Донцов відкидав можливість „добрих росіян”, а деякі наші крайові діячі намагаються приєднати на антиімперський, антишовіністичний, антирасистський бік

деяких росіян, які видають себе волелюбними демократами.

Щодо другого принципу Донцова (імператив української держави) також велика більшість наших краївих активістів є того переконання, що для вільного й нормального розвитку української нації необхідно є власна суверенна держава. Тому Москва зве більшість із них „українськими сепаратистами” чи „буржуазними націоналістами”. Невідомі нам такі самвидавні твори, в яких відстоювалося б драгомановську концепцію автономії в межах спільної федеральної держави з Росією. Концепція автономізму, боротися і жертувати життям за те, щоб замінити комуністичну російську імперію сахаровською „демократичною” советською імперією, ніхто з нормально думачих українців не буде. Тому власне появляються російські неомесіяністи, які намагаються привабити „націоналів” різними ілюзорними „добрими” концепціями. Дмитро Донцов був за суверенну українську державу, і сьогоднішні Нескорені є за суверенну національну державу. Драгомановщина і націонал-комунізм — це продукти під'яремного стану і ворожого впливу, що є маргінессивом, а не прапороносним явищем.

Вся самвидавна література 60-их і 70-их рр. переповнена етичними проблемами потреби боротися з обивательщиною, ренегатством, зрадництвом, денаціоналізацією або т. зв. провансальством (за Донцовым). Цьому негативному типові суспільній людини протиставляють людину-патріота з високою національною свідомістю, національною гідністю і національною гордістю. Наголошують ідеал „сильної людини”, так би мовити, волюнтаристичної, чинної. В творах поетів є проекція української провідної верстви, „аристократів духа”, з героїчною ментальністю. Національним волюнтаризмом і провідницькю етикою надихані твори Василя Симоненка і його послідовників. Взагалі, в ділянці світоглядово-етичній національний провід виведений зовсім „по-вінницькому” — аналогічно до виснівків Олени Теліги, Євгена Маланюка, Олега Ольжича, Юрія Клена, Леоніда Мосендуза і самого Дмитра Донцова. Шестидесятники рішуче проти „малоросів”, за тип державника з індивідуалістичною самосвідоміс-

тю, оптимістичним, романтичним світосприйманням та вірою в переможний чин.

Коли звести принципи Нескореніх шестидесятників під один знаменник, то виявиться, що ці люди є світоглядовими немарксистами, щобільше — антикомуністами. За соціальну справедливість — так, за „пролетарський інтернаціоналізм” в розумінні Леніна — ні. За добробут для всіх людей, проти клясової експлуатації, але теж проти безнаціонального чи протинаціонального інтернаціоналізму, який є інструментом російського імперіялізму. За дружбу й мир між народами, але лише на основі їхніх суверенних національних держав, а не на основі „союзної” держави, що служить лише інтересам російської нації.

Говорити про неактуальність донцовства для сучасної визвольної боротьби — це помилка. Донцов був титаном за свого життя, і по його смерті ідеї й принципи, виложені цим титаном, далі живі й актуальні.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ОЖ ОЧСУ В ГАРТФОРДІ

Приємний спогад залишиться в пам’яті учасників літературного вечора, який завдяки праці Відділу ОЖ ОЧСУ був влаштований в Гартфорді, Конн., 4 квітня ц. р. в приміщенні Українського Народного Дому.

Старанно підготована програма вечора мала свій властивий чар і була справжньою насолодою для любителів українського літературного слова і мистецтва. Попрацювали, натрудились наші організатори літературного вечора, але не даром, даючи зможу нашому громадянству провести в товариській атмосфері приємний час.

На гарно прибраній сцені в обвідці золотого Тризуба виднілись знаменні слова „Слава Українській Героїні!” — слова, яким був присвячений вечір.

Голова Відділу ОЖ ОЧСУ Софія Радьо відкрила літературний вечір доповіддю про роль української жінки, наводячи при тому цікаві епізоди та історичні факти. Вітаючи учасників привітала наших письменниць пані Оксану Керч і пані Ольгу Лубську. Пані Керч прочитала оповідання „Незрімі шляхи”, а пані Лубська свої вірші, за що були щедро нагороджені оплесками.

Хоровий гурток „Горлиця”, при акомпаньементі панни Надії Кравець — виконав чотири пісні „Була весна”, „Черемош”, „Така її доля” і „Виростеш, мій сину”, які публіка прийняла щиро та оплескувала.

Активна сумівка-дружинниця подруга Ірина Якимів віддеклямувала вірш „Вічний воїн”. Добре вийшла збірна декламація, уривки з поезій наших пись-

менниць, яку виконали старші члени Ю. СУМА — Дарка Зелез, Наталка Куцман, Мирон Колінський і Євген Винярський.

В загальному програма впovні відповідала назви цього вечора, за що всім ініціаторам і виконавцям належиться призначення.

Програму вечора закінчено піснею „Не пора, не пора”.

Після програми відбулась товариська гутірка при каві і солодкім, що приготували пані з ОЖ ОЧСУ на чолі з господарською референткою Лесею Рудзінською.

II. III.

ЛИСТ З ПАРИЖУ

НЕЗВИЧАЙНИЙ ВЕЧІР

Це був незвичайний, в усіх відношеннях, вечір УАТ-ва 12 березня 1976 р. у нашій Бібліотеці ім. Симона Петлюри, яку жидівські шовіністи хотіли б „перейменувати на якусь гіднішу назву”. Поперше — численна і різномірна публіка, що складалася з жидів, поляків, москалів, козаків, вірмен, які далеко перед початком зайняли місця в залі, а наші „пізні Івани” мусіли задовольнитися доставленими кріслами в бічних коридорах. Подруге — промовцями цього вечора були три жиди, запрошені чи принагідно прибулі, яким і в гадці не було протестувати проти назви української Бібліотеки. І потретс — промовці й дискутанти вживали такої мови, яку знали, і всі дуже добре одне одного розуміли. І почтетверте — серед промовців і публіки були представники радіо „Свобода”, московського журналу „Посєв” (НТС), кол. польський консул в Україні тощо.

У програмі вечора була доповідь Євгена Шаховича — жидівського журналіста і письменника, що недавно залишив Київ, на тему: „Найнновіша стадія русифікації в Україні”. Проте із-за його півгодинного запізнення голова УАТ проф. А. Вирста запросив до слова нашого „українця”, Олександра Мая, що чудовою українською мовою, якою він залюбки декламує українську поезію, розказав про свої зустрічі з українськими письменниками за час свого довгорічного вчителювання в українських школах у Галичині й Буковині. Свosoю безпосередністю О. Май так захопив публіку, що вона майже жалувала, коли врешті з'явився Є. Шахович у товаристві свого приятеля І. Кляйнера з радіо „Свобода”, якого українці мали вже присміність гостити з його доповіддю про українсько-жидівські взаємини.

З доповіддю Є. Шаховича трапилося непорозуміння. Українці думали, що він говорить про русифікацію української культури, а доповідач узяв під розгляд тільки територію „на Україні”, як закриття синагог, жидівських театрів, заборону преси на „їдіш”, відсутність жидівських шкіл тощо. Попри цю, зрештою цікаву, тему, він згадав теж

про інші національності, що живуть в Україні — греків, іранців і т. д. На початку своєї доповіді п. Шахнович подав, як тавро русифікації України — пам'ятник Ватунінові, якого вбили упівці — в столиці Києві, та перерахував відомі факти про закриття для „ремонту” українських церков, музеїв та бібліотек. Доповідь була досить цікава, та, на жаль, не все могло дійти до публіки, бо доповідач, не зважаючи на кількаразове прохання говорити голосніше, продовжував говорити майже шепотом...

У дискусії зразу на вступі чорнявий молодець із „Посєву” заявив дуже енергійно, що „Росія должна вийти із Союза”, замість говорити про „самоопределение”, або як Солженицин висловлюється, „дати незалежність”. Така заява, очевидно, викликала оплески присутніх, але наступний москаль з Кубані покликався на Солженицина, який писав у 3 т. „Гулагу”, що з Кубані виселили „совети” цілі станиці „руссих”, і він сам був свідком цих виселень. Сказавши це, він несподівано дозволив собі критикувати українців: „Скільки у вас партій? Усі будете між собою „битися за соборну”?

М. Самчук вияснив, що в Західній Україні було перед війною смішно мале число москалів, а хто ж їх силував після війни залити Західну Україну? Тоді забрав слово І. Кляйнер, який, застерігшися, що приятелює з українцями не з любови, але з респекту до їхніх змагань, вимагав, щоб український уряд підтримував жидів. Тимчасом українська преса пише, що „Кляйнер вимагає екстериторіальності для жидів”, отже українці не розуміють ще свого власного інтересу. Ці писання використав „Новий Обрій”. Йому відповів д-р К. Митрович, що „Новий Обрій”, це московська рептилька, а український уряд 1917-20 рр. мав жидівського міністра і дав жидам культурну автономію. Натомість жиди пишуть про Хмельницького не як про творця Коzaцької держави, а як про погромника. Серед москалів покищо немає лібералів у відношенні до українців — однаково за царя чи большевиків, — усі проти української самостійності.

Незвичайно тактовно, французькою мовою, говорив п. Мрозкевич, кол. польський консул в Україні. За його часів було 200 народів і племен в СССР, а 1965 р. москаль Кротобуров сказав на Сорбоні, що с рівно 100 — очевидно, забракло тих племен, що їх москалі спалили разом з сибірськими лісами чи вивезли на північ. І так царська тюрма народів стала совєтським цвинтаришем народів! Вірменин, якого країна рада б вийти з СССР, підкреслював іншу небезпеку для Вірменії — Туреччину, яка колись безпощадно вирізувала вірмен, отже вони між молотом і ковадлом...

Спокійно, але переконливо інж. Микола Маслов зауважив, що наші гости — москалі твердять, що всьому винні комуністи. Це вигідно для росіян. Так само говорять німці, що всьому були винні „наци”. Але коли соціал-демократ Бранд вклонився перед

жертвами, то повинні це саме зробити росіяни перед їхніми жертвами в „Гулагах”.

Гість Юрій Данилов підняв справу жертв: колись українців було 37 мільйонів, а росіян — 50. Тепер українців залишилося 37 мільйонів, а москалі мають 120. Отже число українських жертв не 5-6 млн., а 20-30, з природним приростом! Тому це несовоєсно говорити, що росіяни так само потерпіли як українці. Наша інтелігенція не дурна, щоб так легко сприймати цю нову фальшивку.

Студ. Єремій французькою мовою висловив компліменти за влаштування такої міжнародньої розмови. Накінець інж. Маслов відчитав заклик УАПЦ в обороні в'язня о. Василя Романюка і попросив складати підписи. Натомість заклик на збірку для покриття дороги Е. Шаховича(!) зустрівся з відмовою: адже жидівська громада куди багатша за українську!

Так закінчилася ця незвичайна імпреза, що перешла межі доповіді з дискусією, а стала — українсько-московською, розмовою, чи не першою в Європі, — щодо незалежності України. Дивувала, зокрема, зміна ворожого становища НТС — „Поселю”. Воно потрохи вияснилося в „кулюарних” розмовах. На залі бо, крім промовця Петухова чи Пятакова, досить незрівноваженого молодця, що виступав з „виходом Россії із Союзу”, але потому з великою злістю відповідав на зауваги про начебто виключні терпіння „російського народу”, — були ще такі визначні росіяни як внук Столипіна — двометровий генерал, та дуже культурна пара Словінських (чи не з України — Славинських?). Їхня дочка, яка виграла конкурс на знання російської мови у Франції й разом з двома іншими лавреатами дісталася запрошення до Москви, забажала відвідати і Київ. Там попала на українського хлопця, який їй дуже докладно розказав про український спротив і високо розвинену національну свідомість, хоч і приховану перед поліційними засобами, широких мас населення. Це зумовило не тільки зміну поглядів самії дочки, але й її батьків і, як перший наслідок цього: прийняття запрошення УАТ-ва та заяву їхнього представника.

При гідній поставі українців на тому вечорі — всі говорили українською мовою й усі гості їх прекрасно розуміли, всі називали жидів їхньою українською назвою (адже слово „єврей” не існує в українській мові), і ніхто з них не образився. Дивувала нас поведінка одної „дами”, працівниці української установи, яка зразу після закінчення звернулася до московського молодика, що міг би бути її сином, на „общепонятном”: „Ізвініте, пожалуста...” Коментарі зайді!

Софія Наумович

*****
СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ

НА

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСНИКА”
*****

НОВА ДОМІВКА ВІДДІЛУ ОЖ ОЧСУ В НЮ ЙОРКУ

Об’єднання Жінок ОЧСУ — Головна Управа та Відділ Нью Йорк втішаються сонячною, просторою кімнатою.

В неділю, 8-го лютого 1976 року Відділ ОЖ ОЧСУ Нью Йорк влаштував відкриття домівки, сполучене з відзначенням смерті сл. п. Ольги Басараб. Присутні були членкині місцевого Відділу та запрошенні пані з Марійської Дружини, членкині ОЖ з Відділів Ірвінгтону, Асторії, Брукліну й інші гості. Гостей та членкинів було так багато, що не вміщалися всі в просторій домівці.

Голова Відділу Нью Йорк, що одночасно займає пост секретарки Головної Управи Марія Лозинська відкрила Святочні Сходини згадкою про Ольгу Басараб. Між іншими вона сказала: „Ольга Басараб вмерла, але її слова, написані кров'ю на стіні тюремної келії Бригіток, живуть вічно”.

Доповідь виголосила пані Стефа Бартко — голова Української Допоміжової Організації та заступниця голови Відділу ОЖ. У своїй доповіді вона підкреслила, що „безліч герой і геройна, які не записані в жадній історії, боролися за Божі й людські права. Наш обов’язок, українських жінок на еміграції, більший, бо ми відповідасмо за душі наших дітей, які не вміють оцінити „дар свободи”. Прикладом героїв, що віддали життя за здійснення заповітів, є Ольга Басараб, яка не зрадила тайни й під нелюдськими тортурами. Після її геройської смерті вибухли по цілій Західній Україні могутні хвили протесту. Посвята Ольги Басараб не була даремна, нарід зrozумів, що наступає хвиля терору, проти якого зобов’язує нас моральна повинність боротьби. Сьогодні клонимо голови перед Ольгою Басараб та перед всіми героями, що були замучені окупантами”.

Мистецькою програмою проводила п. Іванна Кононів, артистка, членкиння ОЖ Відділу Ірвінгтон. Вона продекламувала вірш „Туга за рідним краєм”, який дуже любив її покійний чоловік сл. п. сотник Кононів.

Друга частина свята була влаштована з нагоди відкриття нової домівки ОЖ. Цією частиною проводила Іванна Кононів, але вже на весело. Вона продекламувала ряд жартівливих віршів свого авторства, які відносилися до членкинів ОЖ та святкувань „Року Жінки”.

На кінець голова Марія Лозинська відчитала звіт про пророблену працю ОЖ Відділу Нью Йорк за останній 1975 рік та план праці на біжучий 1976 рік.

Праця в минулому році була багата та різноманітна, як на зовнішньому, так і на внутрішньому відтинках. Найголовніше з зовнішньої діяльності була участь членкинів в Міжнародній Жіночій Конференції в Мехіко; збирання підписів під петиціями до ОН та президента Форда в обороні українських жінок-політв'язнів у Советському Союзі. Відділ плянус 1976 рік присвятити обороні переслідуваної Ук-

В. Т.

З ХРОНІКИ УКРАЇНСЬКОГО ДЕТРОЙТУ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 10-го ВІДДІЛУ ООЧСУ

29 лютого ц. р. в залі УНК „Орлик” відбулися Річні Загальні Збори 10-го Відділу ООЧСУ.

В звітовому році Відділ відігравав важливу роль в житті місцевої громади. Гармонійно співпрацював з іншими організаціями Українського Визвольного Фронту та діяв активно в системі УККА.

Протягом року Відділ влаштував дві імпрези, а саме: Святкові Сходини для відзначення роковин смерти Провідника ОУН, сл. п. Степана Бандери та Вечір для вшанування 43-іх роковин геройської смерті бойовиків ОУН, сл. п. Василя Біласа й Дмитра Данилишина.

Членство ООЧСУ брало участь в підготові та переведенні загальногромадських імпрез — у виступі Візантійського хору з Утрехту, Голландія, в річниці смерті Головного Командира УПА сл. п. ген. Тараса Чуприкі-Шухевича, в симпозіумі у Детройтському університеті, у відзначені губернатора стейту Мішіген, відзначені Тижня Поневолених Народів і ін.

Відділ репрезентуваний був на Окружних Нарадах Відділів ООЧСУ в Клівленді, а його членство взяло численну участь в Зустрічі українців Америки й Канади в Торонті.

З розвагових імпрез, які поважно скріпили фінансову базу Відділу, треба згадати пікнік та товариську забаву з танцями, влаштовані спільно з ОЖ ООЧСУ.

Успішно переведено коляду на Визвольний Фонд (5,212,000 дол.), збірку на писанку та на фонд будови пам'ятника на могилі сл. п. Д. Донцова. Бирів'яно всі зобов'язання супроти централі ООЧСУ та асигновано поважну суму грошей на різні акції. в тому числі на церковні й народні цілі. 500 дол. призначено на Фонд Оборони України і 500 дол. на Фонд будови Українського Центру.

Нову Управу Відділу вже втретє очолив маestro Микола Кавка. До нової Управи, крім голови, ввійшли: д-р Антін Шутка — почесний голова, Микола Легета і Мартин Новаківський — заст., Пилип Сотник — секр., Микола Ільницький — фін. секр., Теодор Тимочко і Євген Лобас — імпрезові, Петро Рогатинський — реф. інф., Антін Кобилянський — культ. освітні., Ярослав Стеткевич, Михайло Березовський, Богдан Федорак, Євген Крижанівський, Володимир Кушнір, Степан Юрків, Маріян Заблоцький, Теодор Токарчук — члени. Контрольна Комісія —

райнської Католицької Церкви в СССР, 200-літтю Америки й 100-літтю українського поселення.

Свято закінчено перекускою, яку приготували членкині ОЖ, та товариською гутіркою.

Богданна С. Чарторийська

Микола Воскрес, Андрій Кульчицький, Микола Климишин. Товариський Суд — Василь Щербій, Дмитро Сулима, Петро Собків.

ОЛЬГА РОГАТИНСЬКА ПЕРЕОБРАНА НА ГОЛОВУ ВІДДІЛУ ОЖ ОЧСУ

21 березня ц. р. відбулися Річні Загальні Збори місцевого Відділу ОЖ ОЧСУ. В звітах уступаючої Управи подано образ широкозакросної діяльності Відділу за діловий рік.

До активності Відділу належали ширші сходини членства, на яких обговорювано організаційні справи, пов'язані з підготовкою імпрез та інших завдань, що їх ставило місцеве громадянство.

З імпрез Відділу треба згадати Святковий Вечір, присвячений українській жінці й матері, що ним започатковано відзначування Міжнародного Року Жінки та Року Української Жінки. Другою імпрезою, що принесла заслужене признання, була „Ялинка України” в Медов Брук, в Овкленд університеті, влаштована в передсіздвянему сезоні. Ялинка звертала на себе увагу тисяч відвідувачів та була аtrakцією для американської преси й телевізії.

Впродовж року Відділ ОЖ ОЧСУ з іншими українськими жіночими організаціями успішно перевів збирання підписів під листом до Президента ЗСА в обороні української жінки-політ'язня, що відбулось у підготовці та переведенні уродинового банкету на честь Марусі Бек, причинився до належного відзначення в Детройті 90-ліття жіночого ружу і 50-ліття СУА на терені ЗСА.

Голова Відділу Ольга Рогатинська очолювала комітет для влаштування протестаційного зібрання в обороні української жінки-політ'язня, що відбулось у Вейнському університеті, влаштоване заходами Об'єднаного Комітету Жіночих Організацій. Імпреза мала широкий відгомін, про що свідчать десятки листів від конгресменів, сенаторів, Державного Департаменту, Білого Дому та американського абмасдора при Об'єднаних Націях. Сім конгресменів вмістили свої заяви в конгресових рекордах в обороні українок-політ'язнів, інші на сторінки конгресових рекордів внесли сквалені резолюції. В зв'язку з цією імпрезою від української громади Детройту вийшло понад тисячу листів до Президента ЗСА з проханням стати в обороні українських жінок-політ'язнів.

До розвагових імпрез належали літній пікнік, зимові вечериці та фестиваль поневолених народів, влаштовані разом з 10-им Відділом ООЧСУ.

Управа Відділу вдержуvala живий зв'язок зі своєю централею, брала участь в конференції УВФ та була заступлена на річній конференції в Нью Йорку.

Управа Відділу вирівняла всі свої зобов'язання супроти централі та асигнувала певні суми грошей на різні церковні й народні цілі.

З невеликими змінами переобрano на діловий 1976 рік цю саму Управу, яку вдруге очолила п-ні Ольга Рогатинська.

В. Гут-Кульчицький

ДЕТАНТ І ЙОГО АЛЬТЕРНАТИВИ

Виборча гарячка прокочується широкими просторами Америки. Кандидати на президента з'ясовують свої позиції, критикують одній інших і стараються бути в добрих відносинах з численними представниками масових засобів інформації. Громадяни ж — одні активно включаються у той традиційний вир, інші обмежуються голосуванням, а ще інші прескоттіно наслоджуються своїм приватним існуванням. Нормальний образ американського політичного життя, який кожних чотири роки повторюється.

І, як завжди, оця виборча американська гарячка знаходить відгук поза границями ЗСА. Цим разом найбільше уваги притягає політика детанту, яка в останніх семи літах стояла в центрі закордонної політики ЗСА.

Французький голос.

Андре Фонтен, редактор широковідомого ліберального паризького щоденника „Ле Монд”, хоч і написав свою довгу статтю про перспективи розвитку світової політики в останній четверті нашого століття і порушив у ній багато різних справ, та домінуючою темою була там таки політика детанту. Тим то перша частина англійського перекладу ішла у „Менчестер Гардіян” (21 січня 1976) під заг. „Ривалязація суперпотуг — до детанту нема альтернативи”.

Заголовок цей в основному відбиває розуміння автором світової ситуації. „Детант — це не мир, — твердить він, — а тільки „пониження напруги”, а тому і „ривалязація”. „Напруження” ж існує між капіталізмом і комунізмом, бо говорить автор про „відносини між комуністичними країнами і капіталістичним світом, які, за браком чогось ліпшого, знані як детант”. Але тому, що лише ЗСА мілітарно стоять нарівні з ССР, ривалязація проходить між ними.

Для кращого зрозуміння природи цієї ривалязації автор наводить цитату із звернення до Франції Ю. Чічеріна, советського народного комісара зовнішніх справ, яке було надруковане в органі французької компартії „Л'Юманіте” ще в 1921 році. Чічерін писав: — „Ми чекаємо, щоб капіталістична система заломилася. Лойд Джордж (тодішній британський прем'єр-мініс-

тер) чекає, щоб ми стали освоєнними”. Тепер, 55 літ пізніше, — коментує А. Фонтен, — ця дефініція висловлює досить добре конфліктні сподівання від детанту: ЗСА говорять про „стабілізацію”, тоді як ССР не перестає твердити, що не можна ставити питання про затримку ходу історії”. Та ані ЗСА, ані ССР не сподіваються скорого здійснення своїх бажань, і тому вони „все більше звикають жити поруч, переговорювати і співпрацювати”. І тому „до детанту нема альтернативи”.

Детант, однаке, тому, що є ривалязацію, не виключає кризових ситуацій. З усіх „територіальних криз, на які детант може бути виставлений, криза, викликана советським намаганням повернути назад Югославію до Варшавського пакту, була б найбільш серйозною”.

Англійський підхід.

Пітер Дженкінс, коментатор англійського ліберального щоденника „Гардіян” також наголошує той факт, що детант не означає нічого більше як „поменшення напруги”, та одночасно підкреслює, що інтерпретація тої ж самої дефініції є інакшою у Москві, а інакшою у Вашингтоні. Твердить він також, „що ніхто не збиратиметься заперечувати фактів советського переозброєння, неясноти советських інтенцій чи нецивлізованої природи советського режиму”, але детант є офіційною політикою ЗСА, провідника і головного оборонця західного альянсу, і „доки головний поручитель нашої безпеки веде політику детанту” Англія багато зробити не може.

Він, однак, вважає, що Англія у спілці з європейськими партнерами альянсу має право домагатися „зміни наголосу у політиці детанту”. Продовжуючи працювати над „поменшеннем напруги... і стараючися мінімалізувати ризик нуклеарної війни, Захід може і повинен збільшити пресію на советську систему. Кредити і технологія повинні бути важелями, а не хабарями, плаченими наперед. Культурна виміна не повинна бути виключена від політичної співпраці. І якщо ідеологічна боротьба виключена із советської версії мирного співіснування, то

У ЗСКА близо 90% бройка бешине мотпачехи, то-
касом горе е те типки несъщи кашници, ко-
тре са пикантни, а не бягли кашници. Но
въпреки че съществува голяма разница между
безпилорадиалните и пилорадиалните кашници,
важно е да се избегнат всички видове кашници.

American English as a Global Language

Челюстрика къздео членула кръглое па C.
Bпеха 3 Мокрен къздео членула кръглое па-
аменкачката BиBибочни, скрин 6ър мокраан
ха членула 24 ритна 11, D, Bнгдаано мокраан
тедемпички тупонгета членула 3CA кпен-
жирбакин бепхороя тарн хаджоге сатыпгызасин.
"Бирнаже", — раке K., C. Bпех, — къздео сарбак-
хан хиниупол тедемпички тупорпам 6ъжо 3а-
мерини коретеки нигити, къздео жерзат 6ъже кпдо-
жоржбакине бегчепеа тедемпички тупорпам ".

Сообщи бразильян ии азахи "импаратура" оного бандо-
цюро поры, яра шинке мига 2-го ингриада".
Тенеп томтии ногороданна, ии тар ие гравиця,
иомы непеджагасетка, "омелекеана мокробкинх
созиинтии мултапахи "мивирата".

І зробох як упінання як більшінські інтелігенти відмінно розуміють, що вони не мають нічого спільного з цим. Але якщо вони відмінно розуміють, що вони не мають нічого спільного з цим, то чому вони відмінно розуміють, що вони не мають нічого спільного з цим? І якщо вони відмінно розуміють, що вони не мають нічого спільного з цим, то чому вони відмінно розуміють, що вони не мають нічого спільного з цим?

"Лютиепе", — але параліше житійка не охоче жекеши
хабіті гарнінг течнізм, — ніподобає ІІ. К.
засекретише же, "зіпаманінг сандык моніторинги" ін-
шоміжнара 3 жератты" (15 квітня 1976). Це біл-
гратті "Білтінг", Мокбара моніторінгінің бірінші
членінің көпекшіліктерін, "Хіо Нокр Таннің" а-
Мокбі", — бірыншы 3 Мокбін Женбілі К. Лютиеп,
жнаратор Етінгішіндең тәспектардағы зертапшорды
хота амемпракарын тәспектардың қалыптасын-
"Лютиептачарынің тәспектардың қалыптасын-
жнаратор Етінгішіндең тәспектардағы зертапшорды
Мокбі", — бірыншы 3 Мокбін Женбілі К. Лютиеп,
членінің көпекшіліктерін, "Хіо Нокр Таннің" а-
гратті "Білтінг", Мокбара моніторінгінің бірінші
шоміжнара 3 жератты" (15 квітня 1976). Це біл-

Mecowrckra Peakui.

дати розв'язки, тільки на закінчення підкresлює, що відступ Америки „в ізоляціонізм є не тільки неймовірним, але відтепер і неможливим”.

Для „Вашингтон Повсту” нагодою висловити стурбованість розвитком подій була промова Брежнєва на останньому З’їзді КПСС. У статті „Советська реальнополітік” „В. П.” заявляє, що промова Брежнєва „підтвердила ті більш похмури побоювання Заходу відносно напряму советської політики. Виглядає, що жменька стариків, які правлять Росією, приготована ввести країну в нову імперіальну фазу”. Далі у статті говориться, що в часі інвазії на Чехо-Словаччину „Кремль журився, щоб затримати свій авторитет у рямцях советського бльоку. Тепер же він хоче усунути всякі географічні обмеження”. Ба, він не хоче визнавати будь-яких обмежень, бо „все є моральне, що сприяє побудові соціалізму”.

Все ж „В. П.” старається бути оптимістом і запевняє своїх читачів, що політика детанту ще не мертвa. І хоч, „коротко сказавши, росіяни взяли курс на прикурі і непоступливу політику”, „В. П.” все ж таки вірить, що ця політика не буде такою, щоб „З’єднані Стейти, розсудливо керовані, не змогли перетривати і, в поміркованих межах, її стримати”.

Рей С. Клайн, екзекутивний директор студій при Центрі стратегічних і інтернаціональних студій Джорджтаунського університету в статті „Альтернативи до детанту” в „Н. Й. Т.”, представивши теперішній стан відносин між ЗСА і ССР, виложив свою альтернативу у вісімох пунктах. Він каже: — „Ми повинні: 1. Визнати, що далекодіуча американсько-советська кооперація є... ілюзією і обманом. 2. Сказати категорично, що поважне советське поширення контролі території, ресурсів і населення не може бути толероване... 3. Реставрувати первісне стратегічне наголошування будови альянсу... і зміцнення трансокеанських стратегічних економічних зв’язків з союзними націями. 4. Визнати, що ми відмовилися від нашої попередньої мілітарної вищоти, не одержавши за те советської здержаності. 5. Утримувати мілітарну силу ніким не перевершенну і достатню для гарантії нашим союзникам. 6. Поставити собі за ціль видавати на мілітарні потреби не менше як 6%

загального національного прибутку. 7. Сказати холодно Москві, що наша значно краща економіка на найближче майбутнє буде запряжена для зміцнення нашої трансокеанської союзної системи, а не для інвестицій у стабілізацію економіки ССР. 8. Не купувати приятельських слів від Москви — чи її від Пекіну — концесіями за рахунок наших союзників... чи за рахунок нашої незалежності в стратегічних акціях у небезечно нестабільному світі”.

Даніель П. Мойніген, недавній представник ЗСА в ОН, тепер активний професор Гарвардського університету, в статті „Розуміння детанту” („Гарвард Магазін”, квітень ц. р.), аналізуючи саме поняття, пояснює, чому американці його не розуміють, і закінчує висловленням віри у перемогу правди. Детант у нього — це „слово, якого ми вживаємо, щоб описати підхід до націй, які не є приятелі, уряди яких базуються

У 200-100 РІЧЧЯ В СТ. ПЕТЕРСБУРГУ

Невелика українська громада міста Ст. Петербургу на Флориді виступила на публічний форум, щоб представити себе американській публіці.

З ініціативи п. Мирослава Сеника українська громада на запрошення управи міста зорганізувала Комітет, щоб в рямцах Організації Етнічних Груп відзначити 200-ліття ЗСА та 100-ліття поселення Українців в Америці. До комітету ввійшли: М. Сеник — голова, інж. Б. Бемко — заст. голови, Наташка Бучинська — секретар, мгр В. Мазуркевич — скарбник та пані Т. Зеневич і Б. Дробіш, як діловоди Відділів.

З церковного хору, заснованого кілька років тому п. М. Похмурським, постав світський хор під диригентурою інж. Б. Бемка, що разом з танцюальною групою під проводом М. Сеника дав ряд успішних концертів — один із них в міському парку для кількох тисяч глядачів. З хором співпрацює знаний в нью-йоркських кругах піяніст та композитор проф. А. Омельський.

20, 21 і 22 лютого відбувся в найбільшій залі — арені Ст. Петербургу, що її управа міста віддала до вжитку Етнічними Організаціями, Міжнародний Базар з участию біля 30 етнічних груп. Базар відвідало понад 30 тисяч людей. Покликаючись на відголоси в американській пресі, це була одна з найбільш успішних імпрез від довгих років. До праці включилися майже всі, включно з гостями „із півночі”, п. Танею Осадцею, що, не шкодуючи труду, часу і коштів, збагатила нашу виставку своїми експонатами — образами та різьбою. Д-р Оленка Сацюк з університету Гайнсвіл, Флорида, була автором та коментатором етнічно-історичного відділу нашої виставки.

Откe, BaaBunн Mio yeaRn Bci hoachn pIaHnUp,
Mоwka krasaRn, Mlo ar aJiTepehantRa Mio temephi-
hoij mohittinRn MетraHty BncyBaTePca 3hoB mohittin-
ha сиpMyBaHHa. 3 ykpaHceKpoj 7oRkn 3oPy i 3
toRkn 3oPy Bci noheBjojehnx MloKBojo o happyj

3acraZobas ak haZi aJtpehartsnrami upnroqintp
mo camoro nohntta. 3 haBejehehnx rojocih nnyko,
mo aJtli baaraih noho biJknnjatohs ak, hanpnkjiau,
E, Kpehruo, ihui, ak A. fohten, cratpaJotpeca
noho saJepkant, xox iXha ihetepnjeptatuh a sorcim
podaxoqintpca s iXphoio jepefihinigeo. B jinchocti k
mozini i ophinx i Jpplynx iJyke nojiohi i Jyke ha-
laJyjotp trapjy moJitky ctpmymazha, "kothen-
mehTy", akj, ak BiJtomo, Bncgahyv hanpnkjiau A0-x
pokrj Ljk. Kpehrua i arka nntua B nnta s xoJoihno
pnhno. Lle he sha hnty, mo rojoco ictopi morep-
hege3merka crtoboi pnhn he smehumjaca.

THE GYMNASIUM IN RICHMOND

poniendo, 60 "nacido y crecido en la capital de Chile", A "nacido y crecido en la capital de Chile", B "nacido y crecido en la capital de Chile". A "nacido y crecido en la capital de Chile", B "nacido y crecido en la capital de Chile".

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 37-го ВІДДІЛУ ООЧСУ

Ютика, Н. І. (в. з.) 28 лютого ц. р. тут у приміщенні Парафіяльного Дому, відбулися Річні Загальні Збори 37-го Відділу ООЧСУ. Збори відкрив голова Осип Ліщинський.

Президію зборів вибрано в такому складі: інж. Ярослав Яцковський — голова і п. Володимира Смик — секретарка. Протокол із попередніх річних зборів відчитав проф. Богдан Рабій. Протокол прийнято без змін.

За діяльність Відділу в 1975 році звітував голова Осип Ліщинський. На вступі О. Ліщинський сказав: „Наш невеликий Відділ працював в міру своїх сил та спроможностей. В звітовому часі відзначив 25-ті роковини геройської смерті ген.-хор. Тараса Чупринки академією при співпраці СУМА і Пласти. На ширших сходинах, крім біжуучих справ, члени мали нагоду вислухати ряд доповідей присвяченіх Героям України — сл. п. Провідникові Степанові Бандери, В. Біласові і Д. Данилишинові та геройні Ользі Басараб.

Крім того, — сказав О. Ліщинський, — заходами нашого Відділу зорганізовано дві доповіді: про Українські Дні в Римі, що її виголосив о. крилоштання Богдан Смик, та про справи Патріярхату, що її виголосив редактор Василь Качмар. Наш Відділ допомагав українським установам морально і матеріально. Ми переводили збірки на потреби Централі ОOЧСУ, на пресовий фонд „Вісника”, на потреби ОУН. Наш Відділ дав почин до щорічних вишиваних вечерниць для популяризації української вишивки.

За секретаря звітувала п. Володимира Смик. Від культурно-освітнього референта п. Василя Рабарського присутні довідалися, що Відділ брав участь із власним прапором на Зелені Свята у панахиді на могилі Героїв, що побудована на місцевому українсько-католицькому цвинтарі.

Касовий звіт подав довголітній касир п. Іван Чорний. Касове сальдо на біжуучий рік становить 498.09 доларів.

За Контрольну Комісію звітувала п. Володимира Смик, стверджуючи, що всі книги Відділу ведені правильно.

В дискусії над звітами забирали слово: Б. Рабій, В. Запаранюк, В. Івасів і інж. Я. Яцковський.

В. Запаранюк запропонував перевибрати попередню Управу. Нову Управу вибрано в такому складі: Осип Ліщинський — голова, інж. Ярослав Яцковсь-

— це не є та альтернатива, яка є єдиноправильною і на яку вказують як Постанови V ВЗ ОУН, так і резолюції недавно відбутих Конференцій АБН і ЕРС. Все ж треба ствердити, що зворот заповіджено, і можна припустити, що дальший розвиток світових подій буде штовхати той зворот доти, аж поки він не досягне правильного шляху визволення.

кий — заст. голови, Володимира Смик — секретар, Іван Чорний — касир, Василь Рабарський — культурно-освітній референт, Володимир Запаранюк — пресовий. Контрольною комісією: Степан Мельник, Володимир Івасів і Григорій Іванишин.

В плян праці внесено постанови: систематично підготовляти „живу газету”; кожний член Відділу повинен пренумерувати журнал „Вісник”.

Новопереобраний голова Осип Ліщинський звернувся до присутніх із закликом заснувати при Відділі Фонд Оборони України, бо ОУН користується тільки своїми фондами. До референтури Фонду Оборони України ввійшли: інж. Ярослав Яцковський і Володимир Івасів. Першими жертвовавцями на цей Фонд були: 37-ий Відділ ОOЧСУ — декларувавши 100 дол., а голова місцевого Осередку СУМА Степан Мельник декларував 100 дол. від Осередку.

ЗВЕРТАТИСЯ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ПРЕЗИДЕНТА

3-го квітня з нагоди своїх відвідин у Мілові, де відбувався „праймериз”, президент Форд зустрівся з представниками етнічних груп — балтійцями, поляками і українцями.

Згідно з стенографічним звітом през. Форд рішуче заявив, що Америка і він особисто підтримують національну незалежність народів Східної Європи в їх прагненні до свободи. Для цього, сказав през. Форд, він і відвідував у липні 1975 р. Польщу, Румунію і Югославію.

През. Форд заявив, що у відношенні до Східної Європи Вашингтон не має „таємної політичної подвійної лінії”. „Я підкresлюю, — сказав він, — що ми ніколи не погодилися б на домінування СССР у Східній Європі”.

Один із присутніх на цій зустрічі запитав Президента, чому американська закордонна політика однобічна і зводиться до безперервних поступок СССР. На це Президент відповів: „Я дозволю собі не погодитися з вами в тому, що ця політика шкідлива для ЗСА і корисна для СССР. Я переконаний, що поступки мають обопільний характер, і з нашої точки зору вони для нас корисні”. Гельсінську конференцію, — продовжував Президент, — багато американців засуджують, але з точки зору пропаганди вона стала великою політичною невдачею для Москви”.

На це Президентові можна було б заперечити, що всім зобов’язанням, прийнятим Москвою на себе в Гельсінках — копійка ціна, бо переслідування інакшомислячих в СССР тільки підси-

3. Juhonobiih Lahann Hepih, uppgifterna i rapporten är, liksom i Hohenfelsjörns rapport, i huvudsak hämtade från den svenska försvarsministerns pressmeddelande om att den svenska regeringen har beslutat att överlämna 226 personer till Sovjetunionen.

3 takim haeratakehhan Minokoa bee ak shaxoohin
tac illia haesgerlirnori mapai haal cobiin tropaman.
Til ab berjinxn kinhok yctur bin nungtan za cobes
heftobore juktta, a kpidi tolo haninge kribka nee i he-
perkha jihinx tropobs; a kribka ekchomotie i cheutap-
hinx "hympib" ea pihai "orkati"; Uyak'e bin gyb upa-
tuporintun i trapahannin.

Almrosa Thoehjuk over ak Jepedo, nippahe joropan
kopheren i nozgaramehe ocoengtoro macta. Teard Tip-
hukka n Buzabapkorlo qya nolo mirojoro, harane Min-
koyji mngctetara mori, a notim chonykrae nnecaen jija-
cuhuen. Teardp i khunxku ctejan jija Almrojini pohincho
n Apyazaku. Bih nngtsho h Peiyajaplo nppaioara y
khunraphi, a b khunj tunku, kogni hnni jhoun chon-
brahot, nakkyaear bahtaky, cliaz a y jittak an artooyce
i jixar aq tngchay minni ha kohndpt. Xto 6 he nppocne,
Bih he biyamotia. Bih gya coogohnok, nrogins yci.
Jixar zo Bicx, i nolo lympoeckn gyjn rkpdas tm, "co-
oognin gopulem", nlo Bicx cmakryaa i Bicx o6, ejfhy.

MAN, MAKE MIRAGE!

Tahaa Hephip

Б 1908 поц. Енгизабет Хамитья Зебхижнаса 10 ма-
ятарск. Е. Бем 3 ишоаханнан жигетарин тиң күптер. Бот-
тарханы. 3 шапаро топтептер. 3 оңнан туатпана. Ихиминиң ка-
тарханы. Боржаның асабынан 3 оңнан туатпана. Ихиминиң ка-

Y Ho Noggy ha novatky nipo so ctopyia a copyi
ce. Nozha ha 12 byjuni i Amcypjan Abehio Beta-
U mntpa Boprychckoro ha blizhachennia nito sacchyr
horjeho ciatyho cizabro ykrychckoro komisionopas
Slyzhno 3 jileho gyljubhannix copyi a honyi mani
oytan Bcrahorjehi ciatyhi Bcix bneahhinx komisionopas
ocbobonjokhnikh nepekborjoi myzanki a epogchepkrix
nepeka nepekborjoi myzankoro.

BOSTON PUBLIC LIBRARY

страждала під маскою сміху. Йому ввесь час увижалась рідна українська природа: „Ти прекрасне, поле! Найпрекрасніше з-поміж найкращих писанок... Ти безбережний живий килим, мережаний стежками й посріблений козацькими могилами й горбами... Я тебе люблю, як батьківський поріг, як повітря, хліб та воду... Як вечірню пісню...”

І от доля занесла цього степовика-херсонця на край світу, в країну шалених темпів, протиріч, погоні за доларом. Тут Джо Галушки й Мері Пампушки вже забувають рідну мову й насолоджуються спогляданням мордобоїв на телевізорі.

Самотньому письменникові сумно без батьків, без родини. Він іде до людей, щоб поділитись із ними своїм горем. Але люди хочуть розваги, хочуть сміху. І Понеділок виходить на сцену й починає їх веселити. Між сміхом бувають і „смішні слізозини”, але любов публіки заспокоєю, потішає. Якщо автор дає втіху стільком людям, то й йому від того на серці легше.

Микола був дивній. З одного боку він нібито веселий і без журній. Сьогодні тут, а завтра там, мандрує, як циган, скрізь його приймають, цілують, частують. Ну, а одруження? Чи хоч би який роман? Про це часом люди подейкували, але нічого серйозного. Погляньмо на Миколині твори — вони здебільшого автобіографічні. У збірці „Зорепад” є одне оповідання під назвою „А Маленьке”, про юнацьку чисту любов до дівчини, що вибрала собі іншого. Ввісні, через багато літ, герой оповідання прибув до рідного села й зустрів свою колишню милу, вже не таку гарну, змарнілу й із двома малими дітьми. Чоловік її покинув. Герой наш, видно однолюб, його почуття незмінні, він хоче одружитись із коханою й прийняти її дітей. Але... сон скінчився, і герой повернувся до американської дійності... Чи не так сталося і з Миколою?

Через творчість Миколи червоною ниткою проходить мотив приреченості, передчутия загибелі. Ось він пише в збірці „Зорепад”: „Я маю тугу. І моя туга ще не винощена. Вона тільки бубнявіє. Але я передчуваю, що вона проросте й виросте, а своїми буйними паростями мене затрусить, перерешетить і задушить”. А в збірці „Смішні слізозини” автор змальовує смерть в образі Панни-Тиші: „І вона, хороща,... вимела б із моїх розпанаханих грудей усе, усе — й купу заяложених грошей, і мій вічний поспіх, і з шляхів-асфальтів назбираний, бензиною просякнуту пілику, і чорних котів, таксі, аеропляні, вимела б усі мої імпрези, гуморески... І тоді — в моїх грудях, в їх кожнім закамарку було б чисточисто, як колись у материній хаті на великий празник. І чисто й легко. А я б качався — купався у зеленій, спокійній розкоші та безугаву „мені легко”, „мені легко”, „я щасливий”, „я щасливий” повторяв би”.

Може тепер він і щасливий... Але нам його дуже шкода, що ми його втратили, і ніхто вже нас, так, як він, не потішить, не розрадить і не розвеселить.

У поїзді з Флориди до Чікаго згадувала я з сумом і болем Миколу, і, замість квітів на його могилу, написала такий про нього вірш:

ПОНЕДІЛОК

*Чи місто то було, а чи присілок, —
Раділо все, старе і молоде,
Що в нас в суботу буде Понеділок —
Уся громада, наче рій, гуде ...*

*Він жив для нас у дотепі і жарті,
І кожне серце він відкрити вмів.
І понад нормами програм і партій
Летіли постріли дотепних слів.*

*Коли на сцені він з'являвся знову,
Як рідний брат, сердечніший щораз,
„Соборний борщик” нам смакував чудово,
А „Вітаміни” оживляли нас.*

*I раптом — стало нам на серці мілко
Від вістей несподіваних, страшних:
Не буде більш в суботу Понеділка,
Не оздоровить нас його бадьорий сміх ...*

*Нема його... Яка болюча втрата!
Як темна ніч без провідних вогнів...
Ми втратили улюбленого брата,
Порадника й потіху наших днів.*

*Не віриться, збегнути не під силу,
Що Ти від нас так рано відійшов...
Ми покладемо на Твою могилу
Замість троянд — нев’янучу любов.*

ЧИ СПРАВДІ АПОКАЛІПСИС?

У своєму коментарі з приводу приїзду Александра Солженіцина до Нью Йорку „Тайм” пише, що можливо президент Форд пожалів, що не побажав зустрітися з цим світової слави письменником. Проте, у своїй телеграмі до „Фрідом Фондейшен ов Веллі Фордж” в Пенсильванії Форд заявив, що він „вельми втішений” нагородженням цього письменника медалею Фундації „Американської Дружби”. Однак, Президент, мабуть, був огорчений гострими атаками Солженіцина в Англії у телевізійному виступі на американську закордонну політику.

Солженіцин заявив, що на протязі останніх двох років „сталися жахливі речі”. Захід, сказав лавреат Нобеля, „віддав не лише чотири, п’ять або шість

країн — він відступив зі своїх позицій в цілому світі". Солженіцин говорив про „знищення свободи" в Анголі і перемогу комуністів в Індо-Китаї як приклад, що „Захід утратив нерви і духову силу. Моральні мотиви нехтується в політиці Західу. Свобода — неподільна, — казав Солженіцин, — і базується вона на моралі. Небажання Західу боронити свободу інших веде на край прірви, твореної власними руками". Для Солженіцина найбільш винними особами в цій ситуації є Форд і державний секретар Кіссіндже.

Виблискуючи очима і вимахуючи олівцем, як рапірою, Солженіцин обвинувачував Захід за його старання всякою ціною добитися згоди з Советським Союзом, навіть у справі атомової зброї. Захід, — сказав він, — зробив останнім часом так багато поступок Москві, що вона навіть не потребує атомової зброї, бо „може взяти вас голими руками".

Виступ Солженіцина викликав загальне заворушення. „Кріщен Саенс Монітор" назвав його „часовою бомбою", а „Волл Стріт Джорнел" оцінює як надзвичайно високий зразок телевізійного журналізму.

Тверезіші обсерватори світових справ не сприйняли його гіпнотизуючого впливу. Наприклад, соєволог Річард Ловентал висловлює своє здивовання з розбіжностей Солженіцина із фактами новітньої міжнародної історії. Ловентал вказує на те, що поразка Західу в Індо-Китаї не була капітуляцією перед Советським Союзом або Китаєм, а результатом місцевих сил. Щобільше, він вважає, що було б „злочинною безвідповідальністю" для Америки розірвати контакти з СССР, як радить Солженіцин, бо „ці контакти є єдиним способом контролювати риск тотального знищенння".

Виступаючи на еспанській телевізії, Солженіцин осуджував лібералів, заявляючи, що перемога фалангістів у громадянській війні була перемогою „концепції християнізму". Звертаючись до еспанців, які вважають свій уряд за диктаторський, Солженіцин запевняв їх, що після восьмиденної подорожі по Еспанії він переконався, що вони втішаються „абсолютною свободою".

Автор „Архіпелагу Гулаг" глибоко пізнав усі злі сторони Советського Союзу. Зло, яке панує там, є дійсністю. Солженіцин також вивчає слабі сторони і корупцію на Західі. Якщо він має рацію, єдиною альтернативою є Апокаліпсис, — коментує виступи Солженіцина „Тайм".

„ПЛАТИМО ЗА ПРАВО, ШОБ НАС ОБРАЖАЛИ"

Америка сплатила за останні роки 3.5 мільярда доларів на утримання Об'єднаних Націй. В 1974 році ЗСА пожертвували 246 мільйонів доларів 20 агенціям ОН і спеціальним фондам, таким, як Дитячий Фонд, Світова Організація Охорони Здоров'я, Світова Харчова Програма.

Советський Союз сплатив лише 6 мільйонів доларів.

„І, не зважаючи на цю жертвеність, Америка є постійним об'єктом образ та інвектив на форумі ОН, — заявив з обуренням сенатор Джім Аллен, висловивши думку багатьох сенаторів і конгресменів, які вимагають, щоб Америка припинила виплачувати „добровільну контрибуцію" для ОН.

Америка дас для ОН далеко більше грошей, ніж будь-яка інша держава. На другому місці щодо жертвенности стоїть Швеція. СССР займає останнє місце серед десяти головних донаторів. Навіть Данія, Норвегія і Голландія дають більше. Республіка Конго, яка називає Америку „агресором", приділила для ОН 71.000 доларів. Маленька західноафриканська країна Дагомея, яка вимагала позбавити Америку права „вета" в ОН, приділила 4,200 доларів.

— „Виходило б, — заявив сенатор Аллен, — ми платимо за право, щоб нас ображали".

ТЕРОР ЧЕРВОНОГО КХМЕРУ

Найцільніше бамбукова заслона замкнулась навколо Камбоджі. Після „резигнації" принца Нородома Сіганука, якого просто скинули з престолу, правлять цію країною військовики-аноніми, що своєю жорстокістю стараються перевершити Сталіна і Гітлера. Чужоземних кореспондентів до цієї країни не допускають. Все населення великих міст протягом доби виселено в сільськогосподарські райони на найтяжчі роботи, забороняючи брати з собою найконечніші речі. З мотиками і лопатами, одержуючи на день жменю вареного рижу, працюють інженери, лікарі, вчителі, науковці, щоб через фізичну практику „перейнятися новою ідеологією". Про масові екзекуції „буржуазних елементів" просякають чутки від утікачів, що, наражаючи своє життя на смерть, через болота і джунглі тікають до Тайланду.

На відміну від Ляосу і Південного В'єтнаму, уряди яких намагаються поступово „приручувати" населення до нових режимів, в сучасній Камбоджі, де панівною групою є гірське плем'я т. зв. „Червоний Кхмер", не чути революційних пісень, немає преси а ідеологічне „перевиховання" переводиться не в спеціальних таборах, як у Південному В'єтнамі, а найбрутальнішими методами терору.

Утікачі з Камбоджі розповідали кореспондентові „Тайму", що смуток і мовчанка панують в країні і самогубства прибрали масових розмірів. Від часу пемоги комуністів у минулому році 600.000 людей — десята частина населення Камбоджі — згинула внаслідок політичних репресій, хвороб і голоду. Всі ліппиталі, школи і крамниці закриті. В столиці Пном-Пені з 2.5 мільйона людності залишилось яких 45.000.

Нові камбоджанські правителі систематично винищують колишніх цивільних службовців і вояків

В. С-ко

РОЗВІДКА І ОБОРОНА В НЕБЕЗПЕЦІ

Занадто тенденційно і з перебільшеним на-
тиком ведеться в американській і західноев-
ропейській пресі кампанія на знищення, бодай
обмеження діяльності американських розвідчих
агенції СіАйЕй і ЕфБіАй, щоб можна було
повірити в ф'ективність авторів писаних про-
ти них статей. Участь у цій кампанії беруть
також деякі конгресмени-ліберали, рубаючи
сук, на якому самі сидять.

Особливу активність у цій справі виявляють
Крайова Гільда Адвокатів, Крайовий Допоміж-
ний Комітет Свободи, Центр Конституційних
Прав і інші організації, які, насичені комуніс-
тами та радикальними адвокатами, боронять
навіть тих, хто ненавидить Америку, форми її
правління і хочуть їх знищити.

Маніпулюючи конституцією ЗСА, тлумачачи
в свою користь окремі її статті, уложені 200 ро-
ків тому, посилаючись на права людини, ці
організації вимагають обмежити права СіАйЕй
і ЕфБіАй до такої міри, щоб цілковито їх спа-
ралізувати: підслухувати телефонічні розмови

армії Лон Ноля. Останнім часом почали розстрілювати колишніх учителів і студентів. Цілі родини, а подекуди і цілі села змасакровано.

Утікачі розповідають, що „ворогів народу” забивають палками, як собак, зв’язують по кілька осіб докупи і заривають в землю бульдозерами або одягають на голови плястикові мішки, зв’язують руки і залишають на смерть від задушення. Тіла розстріляних лежать неприбрані на вулицях.

„Червоні кхмери” які називають себе „Організацією” — в переважній більшості не вміють читати і писати. Все, що вони знають — це ..революційна філософія”. — кілька гасел, вихоплених з творів Мао, Сталіна і Леніна.

Кореспонденти пояснюють жорстокість „Червоно-го Кхмера” тим, що вони бояться, що не зможуть утримати в своїх руках великих міст з їх політично-освіченою частиною населення, а тому шукають розв’язки в їх тотальному виселенні або винищенні.

Єдиний европеєць, який недавно відвідав Камбоджу, шведський амбасадор в Пекіні, заявляє, що нові камбоджанські лідери нічого не говорять ні про соціалізм, ні про комунізм, а проповідують якісь „колективістичні” ідеї.

Пересічний житель Камбоджі воліс вмерти, як жити під новим режимом.

підзрілих осіб, цензурувати їх кореспонденцію, а також листи, одержувані з комуністичних країн, інфільтрувати підривні групи своїми агентами, встановлювати підслухові апарати.

Великою загрозою для безпеки Америки є просочування і публікування в пресі секретних матеріалів, викраданих урядовцями з державних складів і навіть оприлюднювання прізвищ і адрес агентів СіАйЕй на тій, мовляв, підставі, що „народ повинен знати все”.

Демоліберальна преса представляє СіАйЕй як злочинну організацію, яка, прикриваючись імунітетом, є ніби „державою в державі”, що веде свою власну політику незалежну від Конгресу і часто компромітує Америку в очах держав вільного світу.

Для прикладу: СіАйЕй нібито має своїх агентів у Білому Домі, які, не довіряючи президентові, стежать за кожним його кроком. СіАйЕй нібито фізично ліквідує лідерів чужоземних держав і навіть деяких американців. Її агенти пробували вбити Кастро і отруїли Люмумбу.

Мелвін Р. Лерд, колишній конгресмен на протязі 16 років, секретар оборони від 1969 до 1973 року, а тепер головний радник журналу „Рідерс Дайджест” у справах внутрішніх і міжнародних, людина бездоганної чесності, рішуче заперечує всі ці закиди, розраховані на компромітацію СіАйЕй.

Внаслідок цієї кампанії брехні і інсінуацій, пише Лерд, „наша передова лінія оборони проти атак з фронту і з запілля значно послабшила. В чужоземних парламентах і пресі довір’я до Америки захищане. Уряди деяких країн відмовляються передавати Вашингтонові конфіденційні матеріали, побоюючись, що вони можуть бути опубліковані в американській пресі або розголослені конгресменами. Чужинці, які ризикують своїм життям, здобуваючи для ЗСА секретні інформації з комуністичних джерел, зокрема, ті, що перебувають на території СССР, переривають зв’язки з СіАйЕй. Заслужені й досвідчені агенти СіАйЕй, яких американська преса прибиває до ганебного стовпа, відмовляються далі працювати в цій організації. Схва-

лені Конгресом і Президентом розвідчі сперації підводних човнів уsovєтських територіяльних водах довелося припинити після того, як про них широко розписала американська преса.

Розкриття секретів підірвало також можливості СіАйЕй діяти в інтересах Заходу. Тим часом Москва поширює свою шпигунську сітку, розбудовуючи її в західноевропейських країнах і в Латинській Америці, вербуючи на свою сторону політиків, журналістів і профспілкових провідників.

Під теперішній час на землі з 158 держав лише в 39-ох існує демократична система. Доступ Америки до природних джерел в більшості країн залежить від урядів, які ненавидять демократичний режим. Численні терористичні групи всіма силами намагаються припинити зв'язки Америки з тими країнами, щоб підтримати її економіку. Москва підтримує терористів незалежно від їх „ідеології“. Дотепер СіАйЕй успішно поборювало через свою агентуру субверсійні акти, але останнім часом її можливості значно обмежені.

На протязі 25 років існування СіАйЕй, як стверджує Лерд, у Советському Союзі не створено жадного нового роду зброї без того, щоб про це не було відомо Урядові ЗСА. Сучасні переговори в справі перегонів у розвитку атомової зброї можливі лише тому, що американська розвідка точно знає про кількість советських ракет, підводних човнів і бомбардувальників.

Своєчасне одержування розвідчих даних дає змогу запобігти Третій світовій війні. Під час ізраїльсько-арабського конфлікту в 1973 році американська розвідка довідалась про советські приготування до висаду військових з'єднань на Близькому Сході. Внаслідок дипломатичних переговорів і інших акцій Москва зреагувала військової інтервенції.

Кілька років тому агенти СіАйЕй дізнались, що одна не-комуністична країна плянувала напасті на другу. Інформації про це в пресі не було. Старанням СіАйЕй зі країни замирілися шляхом переговорів.

Від 1973 р. американська розвідка інформувала Єгипет та Ізраїль про стан військового поготівля обох країн. Переконавши уряди обох цих країн, що жадна з них не наміряється на-

падати на другу, вдалося устійнити формулу для встановлення мирної гармонії на Близькому Сході.

Інфільтруючи різні терористичні групи, СіАйЕй викрило численні змови, врятувавши тим життя багатьох невинних людей.

Коли ізраїльський прем'єр Голда Меїр відвідувала в 1973 р. Нью Йорк, на перехресті вулиць затримано два авта з советськими вибуховими матеріалами, які могли знищити кожну людину в промірі 100 ярдів. Про ці авта довідалися агенти СіАйЕй, які інфільтрували терористичну організацію, що підготовляла масове убивство.

Перед Різдвом 1973 р. американські розвідники дістали відомості, що до Риму доставлено у валізі ливанської дипломатичної місії шість малих советських СА-7 ракет для терористів — членів організації „Чорний Вересень“. Терористи плянували цими ручними ракетами збити літак над римським летовищем. Якби цей план був здійснений, загинули б сотні прощан, які летіли до Риму на різдвяні свята.

Після Другої світової війни Москва підготувала цілий ряд переговорів в ослаблених війною західніх країнах. Комуністи витратили мільйони доларів, організуючи страйки, щоб забльокувати плян Маршалла і викликати в тих країнах хаос. Вони засилали десятки своїх людей до газет, щоб виграти в свою користь вибори. СіАйЕй розвідчими даними, грішми і порадами допомогло антикомуністичним фракціям поставити комуністам успішний спротив. Внаслідок цього в західноевропейських країнах встановлено на здорових засадах демократію, фінансово незалежну від Америки.

У 1960-их роках з советською допомогою Куба намагалась розпалити партизанську війну в Латинській Америці. Сприяючи переведенню соціальних реформ, СіАйЕй запропонувала латиноамериканцям допомогу в розвідчих акціях і вишколі вояків, щоб відбити кубинських агресорів. Комуністів приборкано в Болівії, Венесуелі, Бразилії, Уругваї, Гватемалі і Домініканській Республіці. За цим самим зразком поведено акцію в частині Африки, де росіянини намагаються встановити неоколоніяльний режим.

„З цього неповного перегляду операцій, пере-

ведених СіАйЕй, видно, що були вони добре продумані й оправдані. Військові сили можуть бути з успіхом використані лише тоді, коли їхні дії схвалюють народ і Конгрес. Однак, якщо ми будемо позбавлені змоги дискретно дописмагати тим, хто хоче ставити опір тоталітаризму, ми залишимо їх на посталу комуністам.

Неспроможна боронити себе і своїх друзів, Америка мусітиме прийняти політику ізоляціонізму, і наша економіка, позбавлена чужоземних ресурсів, зазнає тяжкого удару. А тоді ми і наші діти — запізно — переконаємося, що проти тоталітаризму треба боротися, а не шукати з ним порозуміння».

Колишній секретар оборони твердо переконаний, що Америка мусить мати військові сили могутніші, ніж будь-який потенціальний ворог. І що без досконалої розвідки Америка ніколи не буде в безпеці.

Тим часом у Вашингтоні працює призначена президентом комісія, яка має уточнити функції СіАйЕй і контролювати її діяльність спеціальними комісіями Сенату і Конгресу. Недавно опубліковані урядом дві книжки „Закордонна та військова розвідка” і „Розвідча діяльність та права американців” додають певний матеріал для гострої критики СіАйЕй.

ПОЖЕЖІ, ВИБУХИ, САБОТАЖІ В СССР

Советська преса звичайно замовчує катастрофи на шахтах і залізницях, загибель літаків, якщо серед пасажирів не було чужинців, лісові пожежі, страйки на заводах, зудари організованих „банд” з міліцією. Та, очевидно, подібні випадки прибирають масових розмірів, бо останнім часом у советській пресі щораз частіше появляються вістки, що є звичайною річчю в пресі західноєвропейських країн.

І так, не могла советська преса замовчати, звичайно, приміншуючи їх значення, про серйо — понад сто — вибухів у Грузії. Бомби підкладали невідомі особи і з невідомих причин під урядові будинки, банки і інші установи. Інспіровані КГБ чутки пояснюють тим, що це спекулянти мстяться за загострення курсу боротьби з спекуляцією. Політичні мотиви при цьому виключаються.

На початку цього року спонтанно вибухли лісові пожежі в різних районах Советського Союзу. Вигоріли десятки тисяч гектарів лісу. З численних „указів” Верховного Совету про нагородження „медалями за відвагу” видно, що в гашенні пожеж брали участь війська, при чому „смерть герой” гину-

ли високої ранги командири. Появились також згадки про підпали радгоспів. В усіх цих випадках очевидно спекулянти обвинувачувати не приходиться.

З усіх цих невиразних вісток виходить, що всі ті пожежі і вибухи переводяться організованими групами спротиву або с вони виявом стихійної боротьби народу проти режиму. Маючи інший характер як на Заході, акти саботажу очевидно не в малій мірі ширяться під впливом передаваних через західне радіо повідомлень про діяльність терористичних груп в Америці і західноєвропейських країнах.

Про терористичні акти спрямовані проти урядових осіб советська преса не згадує ані словом, хоч напевно такі акти мають місце, бо щораз частіше зустрічаємо в советських газетах короткі згадки про смерть „при виконанні службових обов'язків” військовиків і цивільних урядовців, очевидно кагебістів.

ЧЕРГИ, ЧЕРГИ, ЧЕРГИ...

Кореспондент „Нью Йорк Таймз” Гендрік Сміт написав книжку п. н. „Росіяни” (див. попереднє число „Вісника”), в якій описує свої враження про понад трирічний побут в Фосії. Він пише:

„Коли московська домашня господиня бачить, що десь біля крамниці формується черга, вона негайно займає там місце — байдуже, чи знає, що саме продають. Вона мусить це робити, щоб придбати щось із товарів чи продуктів, яких завжди бракус. Предмети щоденного вживку, такі, як щітки до зубів, рушники і посуд, зникли з крамничних полиць. Якщо вона бачить на вітрині черевики, сорочки чи штани, стає в чергу, щоб придбати щось як не для себе чи свого чоловіка, то бодай для приятелів, і тому знає розміри всіх цих предметів як число власного телефона. Кредитних карток в ССР немає. Зрештою дефіцитні товари масово відпливають на чорний ринок, де продають їх за подвійну і потрійну ціну.

Рідко-котрий власник авта купує бензину на газоліновій станції, де її важко дістати — вони звичайно звертаються поодинці і групами до шоферів державних авт, які чекають на покупців у гаражах, де перепомлюють бензину в баки приватних авт.

Овочі, м'ясо і всякого роду люксусові предмети, переважно з країн-сателітів, за високу ціну можна набути без труднощів на чорному ринку, куди вони дістаються з державних крамниць або з колгоспів.

Більшість жінок працюють цілий день зранку до пізньої ночі — вони виконують не лише обов'язки домашніх господинь, не лише зайняті піклуванням про своїх дітей, але й, щоб поповнювати родинний бюджет, зайняті на роботі в якійсь установі чи підприємстві. Їхня „рівноправність” з чоловіками виявляється в праві виконувати ту саму тяжку працю, що й чоловіки.

„Супермаркетів” по совєтських містах дуже обмежена кількість, і жінки, щоб придбати необхідні продукти, мусять після роботи в установі бігати з „авоськами” по крамницях, щоб в одній купити хліба, в другій молока, в третій м'ясо. Часто вистоявши в черзі по дві-три години, вони вертаються додому з порожніми руками, бо, поки дістануться до продавчині, всі ці продукти вже розпродані.

„А Я ТІ РАКИ ЗАБРАЛА...”

Конгресмен Менюел Луджейн заявив у Конгресі, що так звані „нафтові країни” досить багаті, щоб інвестувати величезні капіталі в Америці і допомагати недорозвиненим країнам, але вони навіть не хочуть сплачувати своєї заборгованості З’єднаним Стейтам.

Фактично, хоч вони нагромадили сотні мільйонів доларів, видушуючи їх з американців підвищеннем цін на нафту, члени Організації Країн Експортерів Нафти (ОРЕС) заборговують Америці щораз більше грошей. Однак, Департамент Скарбу ніяких заходів у цій справі не вживає. Ці країни багатіють буквально обираючи Захід.

Із 13 членів ОРЕС 9 винні Америці \$60,993,421, позичених в американського Уряду. До країн, реченець сплати боргу яких уже давно минув, належать такі: Іран — \$45.863.117, Венесуеля — \$4.164.088, Нігерія — \$3.686.456, Еквадор — \$2.978.688, Сауді Аравія — \$2.116.552, Індонезія — \$2.009.342. Три інші арабські країни, члени ОРЕС, відмовляються навіть визнавати свою заборгованість. До них належать Ливія — \$154.877, Алжир — \$18.793 і Ірак — \$1.538.

„Коли я думаю про тягар, до спадає на плечі американських платників податків внаслідок свавільного підвищення цін на нафту, — заявив конгресмен Луджейн, — і їх відмову сплачувати Америці борги, мене охоплює почуття обурення. Але мене ще більше обурює Департамент Скарбу, який не робить нічого, щоб Америка одержала належні їй борги”.

Чи не пригадує така ситуація української народної пісеньки про дівчину, яка в Якова раки забрала, а Якова з хати прогнала?

ПРИЗНАННЯ ПАВЕРСА

Френсіс Паверс, колишній пілот американського розвідчого літака U-2 збитий над совєтською територією в 1960 році і взятий у полон, а пізніше обмінаний на советського ліпигуна Абеля, порушив 16-літню мовчанку і розповів дещо про себе і свою пригоду кореспондентам.

„Убити самого себе було б глупо і не принесло б користі моїй батьківщині, — заявив Паверс. — Я хотів жити, отже я зможу ще боротися за свою країну. Нічого патріотичного я не бачу в самогубстві.

Мене помилково затавровано як боягуза тому, що я не зажив отрути, яку мені передали агенти СіАй-Ей перед вилетом до Советського Союзу. Я не мав наказу зажити цієї отрути, щоб уникнути полону. Агенти СіАй-Ей передали її мені — і це було все”.

Літак, на якому летів Паверс, був зістрілений совєтською ракетою за 1300 миль від кордону ССР, і він провів 21 місяць в тюрмі перше як повернувся до ЗСА.

„Єдиний шанс прийняти отруту — продовжував Паверс, — це було тоді, коли я спускався на землю з парашутом. Але я згорі оглянув терен і вирішив, що маю шанс втекти. Нараз мене скопили, коли я приземлився, і я не міг уже отрутись, бо мене ввесь час пильнували. Потім від мене відбрали отруту”.

Розповідь Паверса взаємосуперечна і викликає сумнів щодо його правдивості, бо він мав наказ в разі небезпеки зірвати літак із секретною апаратурою, яка дісталась в руки большевиків. Катаapultувати він міг перед знищеннем літака.

ПРИГОДА РЕД. МАРІОНА В ССР

Перебуваючи в ССР, редактор „Йова Ньюспейпер” Джан Маріон мусів провести чотири з половиною дні в шпиталі. Його лікували проти удару серця, хоч, як виявилось, мав він звичайну грипу.

„Російська медична обслуга надзвичайно примітивна, — пригадує Маріон свою прикрую пригоду. — Почаста пояснюю я це тим, що лікування в Советському Союзі безплатне.

Маріон заявляє, що його „першою помилкою” було те, що він погодився на умовлення готелевого лікаря провести один день у шпиталі, щоб позбутися грипу. Діставши неправильну адресу, шофер відвіз його до шпиталю серцево хворих. Маріона доставили до цього шпиталю в амбулянсі, який по дорозі затримався на годину біля газолінової станції, щоб набрати бензини. В шпиталі лікарі вирішили, що він потребує електрокардіограми. Після проведення цієї процедури встановлено діагнозу, що Маріон має серцеву атаку, яку насправді в легкій формі перейшов він 18 місяців тому. Маріона вирішили затримати в шпиталі на неозначений час, не зважаючи на його протести.

До відлету літака, яким Маріон мав вертатися до Америки, залишилося дві години, але його змусили настанку ще з’їсти тарілку вівсяної каши з житнім хлібом і випити чашку чаю. Усе це він викинув до виходку. Після того йому зробили заштрик голкою, якої, каже Маріон, „у нас уживають для рогатої худоби”. Постільну білизну не змінювали йому три дні.

Кінець-кінцем Маріона доставили на ношах в амбулянсі на летовище. Один з пасажирів-американців запитав його, чи може він ходити. „Я сказав йому, — заявив Маріон, — аби міг я видістатися з Советського Союзу, я радо б з ним затанцював”.

З ПІДСОВЕТСЬКОГО ГУМОРУ

РОЗМОВА ПО ТЕЛЕФОНУ, АБО Ж
СІВБА В РОЗПАЛІ

Весна... Тепла, лагідна весна... Сонечко го-
лубить і прозорим ранком припрошує:

— Оріть землю! Оріть! Розпушуйте, сійте! Кож-
на година дорога!

А по телефону:

— Сіємо! Йй-бо сіємо!

— Скільки на даний період засіяли? — голос
з району.

— Федоре Федоровичу! Тобі конкретно? Тобі
на даний період? Тобі як краще передати: окре-
мо колоскові, а окремо просапні чи сумарно? Га?
Поконкретніше кажеш? Зараз!

З кишені витягається довгеньке зведення, і по-
чинаються пошукування конкретних цифр. Одні-
єю рукою зведення тримається, другою рукою тег-
елефонну слухавку закривається, та:

— Килино Петрівно! Що оце воно за чорттик у
середній графі?

— Де?

— Де та де? В окулярах не бачите! Осьдечки!

— А!.. Та то ж не чорттик, то божа коровка...

Влетіла у вікно та в каламар — плюх!

— Щоб вона скисла! Усю оранку перемазала.
Альо! Федоре Федоровичу! Альо! Ти слухаєш?
Уточняємо...

— Уточняй, я підожду.

Павза. Тихо шелестять розгорнуті папірці.

— Федоре Федоровичу, ждеш?

— Жду.

— Жди. Як там твоя половина поживає?

— Спасибі! Вибрикує! Оце ж вона мене теле-
фонами і карає. Дзвони, каже, поки грязно. Дзво-
ни й дзвони. Підсохне — сам поїдеш.

— Конечно, що грязнувато. Ми сіємо там, де
підсихає.

— Правильно, Як у вас тяглова сила, щонебудь
тягає?

— Тягає! Оце два дні вивозили у стер курей.

— Хвалю! Розгортаєтесь; Ми вам вирішили
підкинути кадрів. Механізаторів... Прибуває до
вас народ?

— Га? Килино Петрівно, виженіть свого гуса-
ка! Як балакати, так він клятий і — гел, гел...
Щоб він вам здох! Федоре Федоровичу! Повтори!

— Я питаю, чи народу у колгоспі добавляється?

— Добавляється!.. Килино Петрівно, у кого в
нас добавилось?

— У комірника вчора дочка найшлася, а в Ок-
санки, в ланкової, вдосвіта хлопчик народився.

— Федоре Федоровичу! Поповнюються кадри.
Оранка не оранко, сівба не сівба, а кадри прибу-
вають...

— Ви їм умови створили?

— Аякже! Хай розцвітають...

— А хто — дівчата чи хлопці? До вас повинні
прибувати і хлопці, і дівчата...

— Федоре Федоровичу! Ти вгадав! Прибувають,
як по графіку. Єсть женський пол, есть і мужесь-
кий...

— Ви їх не обижайте! Шануйте... Вони, як
добре одягнені? У чому вони обмундировані?

— Федоре Федоровичу! Вони прибувають не-
обмундировані.

— Як це так?

— Дуже просто. Оце ж у комірника дівчинка
народилася, а в ланкової хлопчик.

— Ти б мені так і казав.

— Федоре Федоровичу, хіба ти сам не розу-
мієш — весна! Ти там не затримуйся, приїжджай.
Побачиш, як оремо, як сіємо... Та й щук полу-
вимо.

— А щуки є?

— Є. Здоровені! Учора одна як махонула хво-
стом, повіриш леді човна не перевернула. Отака
чортяка! Ми до неї, а вона — фю-і-іть...

— І щось та наловили?

— Наловили... Килино Петрівно! Вранці твій
Василь щука ловив — наловив?

— „Наловився”... Лежить у комірника під бре-
зентом, сам, як мокра щука.

— А як у вас, збудували стан для трактористів?

— Зраз уточно. Килино Петрівно! Ви в курсі
діла. Грицько почав на клину будувати?

— Заходив, казав: збирається іхати по дошки
до Полтави.

— Федоре Федоровичу, ти в телефона? Федоре
Федоровичу! Ти мене слухаєш? Не слухає! Ото,
Килино Петрівно, сама чула, як начальство ціка-
виться сівбою... Олександр Ковінька

НИЩАТЬСЯ БЕЗЦІННІ СКАРБИ

Конгресмен Р. Ф. Вандер Він, обслідувавши
Конгресову бібліотеку у Вашингтоні, обурився її
станом. „Мільйони вартісних історичних книжок,
заявив він у Конгресі, — нищаться і псуються

на наших очах. У той самий час, коли ми відзначаємо наше національне Двістяріччя, страшно уявити собі, що в цій бібліотеці понад 6 мільйонів безцінних книжок — унікальні докази нашої спадщини — стали такими крихкими й ламкими, що їх уже годі відрепарувати.

Ці пошкоджені історичні праці включають Александра Грегама Белла рукописний щоденник з есезізами його першого телефона, атлас 1505 року із занотованими на ньому відкриттями Амеріго Веспуччі і 8000 томів юридичної літератури XVII і XVIII сторіч.

Наша спадщина в небезпеці, — каже Вандер Він, — бо Конгрес, який асигнує гроші для бібліотеки, не усвідомлює важливості реставрації книжкового фонду.

Найбільш разючою річчю є те, що Конгресова бібліотека не має навіть достатнього числа людей, щоб обтирати з книжок порох. Одна з найбагатших у світі бібліотек, що начисляє понад 17 мільйонів томів, має лише 37 службовців, що реставнують і консервують надзвичайно рідкісні книжки та манускрипти.

Конгрес мусить бодай подвоїти реставраційний бюджет бібліотеки, що становить нині 2.6 мільйонів доларів. В противному разі наші діти і внуки втратять найцінніший скарб нашої національної спадщини.

СТАРОВИННА ІНДІАНСЬКА МЕДИЦИНА

Як стверджують історики, перші європейські поселенці дивилися з погордою на індіянських „знахорів“, вважаючи їх дикунами, а їхню медицину ні-

чого не вартою. Особливо спосіб лікування хворих, супроводжуваний складними ритуалами, викликав у європейців недовір'я до індіянської медицини. А проте, в багатьох випадках, індіянські лікарі далеко випередили європейських у своєму вмінні лікувати. Вони вживали хіну, якої не знали європейці, насіння різних рослин проти малярії, протизапліднюючі засоби, переводили складні операції і застосовували антибіотики з гниючої кукурудзи.

Понад 170 уживаних індіянськими „знахорями“ ліків прийнято в офіційній фармакопеї З'єднаних Стейтів. Крім того 50 ліків запозичено в індіян з Латинської Америки і Карібських островів.

МНОГОЛИКА ЗІРКА

(Фейлетон)

Артистка Большого Театру, ну, назвім її Маргарита Байдак, приїхавши з театральним турне на „гнилий Захід“, при першій нагоді чкурнула на болю, аж за нею закурилось. Не помогли ні почесті, якими користуються в Есесерії знані артисти, ні ленінські премії, ні пильність агентів КГБ, які, немов вівчарки овець, берегли артистів. Спостережлива артистка, сконфронтувавши відносини в країні „капіталістичних акул“ з відносинами в „найпередовішій країні соціалізму“, зразу пізнала всю забріханість большевиків і не могла ніяк опертись спокусі жити собі своїм, ні від кого незалежним життям.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМОІЧ”

В НЮ ЙОРКУ

Позички особисті і гіпотечні (моргеджі) на низькі відсотки

до сплати в докідних ратах.

Дивіденди від членських опційностей

6%

якщо не вибираєте чвертьрічної дивіденда.

Self Reliance (N. Y.) Federal Credit Union

108 Second Ave. New York, N. Y. 10003

Tel.: (212) 473-7310

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА ЩАДТЬ УЖЕ СЬОГОДНІ

УКРАЇНСЬКА
ЩАДНИЧО - ПОЗИЧКОВА СПІЛКА "ПЕВНІСТЬ"
У ЧІКАГО

платить чвертьрічно найвищі відсотки від ощадностей.
а саме: $5\frac{1}{4}\%$ із звичайних щадничих конт.
 $6\frac{1}{4}\%$ до $7\frac{3}{4}\%$ від щадничих сертифікатів
у річному відношенні.

Кожне щадниче конто забезпечене Федеральною Урядовою Агенцією F. S. L. I. C. до суми
40,000.00 доларів.

Спілка удає позики на купно домів (мортгеджі), приймає рахунки за газ, електрику, телефон і воду, видає чеки, грошові перекази (моні ордери) та подорожні чеки.

Користайте з вогнетривалих стріньок за низькою оплатою для перевозування документів
чи інших вартісних речей!

Солідна, чесна, скора і фахова обслуга.

Спілка оплачує кошти поштової пересилки.

ТОМУ ЩАДТЬ ЧАС!

КОРИСТАЙТЕ З ПОШТОВИХ ПОСЛУГ!

ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО НАС З ДОВІР'ЯМ У ВСІХ ФІНАНСОВИХ СПРАВАХ!

Години праці:

Понеділок 9 — 3 по полудні
Вівторок 9 — 3 і 6 — 8 вечором
Середа — закрито

Четвер 9 — 3 по полудні
П'ятниця 11 — 8 вечором
Субота 9 — 1 по полудні

SECURITY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

932-36 N. WESTERN AVE.

Tel.: (312) 772 — 4500

CHICAGO, ILL. 60622

СТЕЙТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
"БУДУЧНІСТЬ"
У ДЕТРОЙТІ

СЛУЖИТЬ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГДНІМ КРЕДИТОМ. НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИКИ НА АВТА, ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІІ, ШПІТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ (КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ $5\frac{1}{4}\%$ ДІВІДЕНДИ.

Вкладчики мають безкоштовне життєве забезпечення до висоти 2,000 дол.

Ощадності забезпечені до всякої висоти.

FUTURE CREDIT UNION OF DETROIT

4641 Martin Ave. 3011 Caniff
Detroit, Mi. 48210 Hamtramck, Mi. 48212

Tel.: 843-5411

ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА
В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

ВИДАС ПОЗИКИ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ, СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ ЧЕКАМИ, УДАЄ НАЙДЕШЕВШІЙ КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ,

ремонт дому, меблі, шпитальні рахунки, вакації, весілля та інші цілі. СПЕЦІАЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ. Майно кожного вкладчика чи позичковдаця забезпечене.

Приймає ощадності і платить $5\frac{1}{2}\%$ дівіденди.

Безплатне забезпечення ощадностей.

Безплатне життєве забезпечення

до 2.000 дол.

Адреса:

SUMA (YONKERS)

FEDERAL CREDIT UNION

301 Palisade Ave. Yonkers, N. Y. 10703

Tel.: 914-965-8560

Тому, що артистка зарекомендувала себе як українку з діда-прадіда, українська діяспору прийняла її з відкритими руками: люди помагали, як могли, створився навіть спеціальний комітет, який зайнявся збиранням колективу, щоб на перші початки матеріально забезпечити артистку, що вибрала волю, а наша преса розтрібіла про неї славу між українцями по всьому світі. Пані Маргарита, звичайно, зі свого боку старалась віддячитись добром землякам, виступаючи на різних національних імпрезах. Одним словом, між нею й громадянством постало повна гармонія, мало не ідилія.

Обрісши трошки пір'ям, звикши до нових обставин та заживши на повні груди свободи, почалося в пані Маргарити „запаморочення” від усіх благ акульно-капіталістичного життя.

Запаморочення, як знаємо, це фізичне недомагання, яке може спричинити нещасливий випадок. Запаморочення в геройні нашого фейлетону не фізичного, а духового порядку, а воно не менш небезпечне у своїх наслідках від фізичного. Ось і прийшли наслідки у формі так званих „бомб”.

Несподівано в газеті „Жидівський Місяць” з'явилось оголошення такого змісту:

„Маргарита Байдак, жидівська артистка Большого Театру виступить як солістка на жидівському концерті. Вона вибрала волю під час концертового турне по Західній Європі . . .”

Ця частина української діяспори, яка близче цікавилася артисткою, з дива забула язика в роті. Як так? Як це можливо? Так вона всюди й завжди подавала себе за українку, ще й гордо заявила, що, крім Большого Театру, працювала також у Львівській опері. Як можливо так несподівано в жидівку обернутись? Чиста метаморфоза! . . .

Ще не прогула як слід ця „бомба”, як раптом ще одна „бомба”:

В московській еміграційній газеті „Старое Русское Слово” з'явилось оголошення:

„Відома наша землячка, колишня артистка Большого Театру, виступить на нашему зїзді гостей дня такого й такого, в годині такій то й таїй . . .”

Тут український, зацікавленій в цій справі еміграції, розв'язався язик. Преса вдарила на сполох. Дісталось артистці, як бідному в торбу. Однак, знайшлися і оборонці. Але це справи не поправило. Факт лишився фактом і його не витягнеш, хоч би усі воли світу запряг до того діла.

Але артистка, здається, тим не перейнялась.

Яке кому діло, що вона має робити? Демократія ж!

Не буде дива, коли одного дня вибухне ще одна „бомба”, і ми довідаемось, що вона брала участь у польській імпрезі і подала себе за польку.

Не є злочином, навпаки, добрым ділом для української справи, а українцям честь, що українську співачку запрошують чужинці на свої імпрези. Але співачка повинна б знати міру і не „міняти шкіри”, бо від того подвійна шкода: національна і її особиста. Цим вона компромітує себе і нарід, з якого вивелась.

Але, видно, хахли, учтиві русини, які готові свати кілька мамок нараз, у нас ніяк не можуть перевестись. Живучи порода!

Панько НЕЗАБУДЬКО

••••• ТРОХИ ГУМОРУ

Строгі правила

Новий пацієнт дуже обурився, коли медична сестра запровадила його в кабінку, затягнула завісу і сказала, щоб він роздягнувся і зачекав на лікаря.

— Алеж я хочу, щоб доктор лише зрізав мені болючу мозолю на нозі! — запротестував він.

— Згідно з нашими правилами, кожний пацієнт мусить роздягнутись, — відповіла сестра і вийшла.

— Яке дурне правило! — пробурмотів пацієнт, — Роздягнітись догола, щоб доктор зрізав мозолю.

— Це ще нічого, — почув він голос із сусідньої кабінки. — Я прийшов сюди, щоб встановити на коридорі телефон і сиджу вже тут голий дві години.

„Що сталося з Марусею?”

Після довгої доповіді про переваги комунізму над капіталізмом в одній з фабрик на зборах робітників доповідач запропонував ставити йому питання. Комсомолка Маруся запитала: „З усіма нашими перевагами, чому ми мусимо імпортuvati пшеницю?” — „Дуже цікаве питання, — сказав доповідач. — Я його передумою і на наступній доповіді дам вам відповідь”.

За тиждень по закінченні доповіді доповідач знову запропонував присутнім ставити питання. Поновна Маруся, що сиділа в задньому ряді, запитала: „Що сталося з Марусею?”

“VISNYK” — “THE HERALD”

Published by Organization for Defence of Four Freedoms for Ukraine, Inc.

Monthly except July and August, when bimonthly.

Second class postage paid at General Post Office,

New York, N. Y.

Board of Editors

Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
New York, N. Y. 10003.